

Jaarverslag

2016

ahead with
smart logistics

Jaarverslag 2016

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
CB, Ahead with Smart Logistics	7
Organisatie	8
Geconsolideerde kerncijfers	10
Raad van Commissarissen boekjaar	12
Bericht Raad van Commissarissen	15
Directie CB	18
Bestuursverslag	19
- Media	20
- Healthcare	22
- Fashion	24
- Strategie en vooruitblik	27
- Financiële gang van zaken	30
- Risicomanagement	34

Jaarrekening	37
- Geconsolideerde balans	38
- Geconsolideerde winst-en-verliesrekening	40
- Geconsolideerd kasstroomoverzicht	41
- Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling	43
- Toelichting op de geconsolideerde balans	51
- Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening	61
- Overzicht van het totaalresultaat	69
- Enkelvoudige balans	70
- Enkelvoudige winst-en-verliesrekening	72
- Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	72
- Toelichting op de enkelvoudige balans	73
Overige gegevens	80
- Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	80
- Statutaire winstbestemmingsregeling	85
- Vijf jaren Centraal Boekhuis B.V. (geconsolideerd)	86

Voorwoord

CB heeft in 2016 mooie resultaten gerealiseerd in de markten media, fashion en healthcare. Operationeel heeft CB zich verder versterkt en financieel sluiten de resultaten aan bij de verwachtingen. Het financiële resultaat is echter wel beïnvloed door versnelde afschrijving op betaalde goodwill.

De boekensector liet in 2016 een lichte groei zien. Wij blijven ontwikkelen en innoveren om onze klanten in deze markt zo goed mogelijk te servicen en deze groei te ondersteunen. Zo hebben wij een nieuwe verpakkinglijn in gebruik genomen die 3000 zendingen per uur kan verwerken. Daarnaast richten wij, onder meer met partners, ons vervoer steeds efficiënter en duurzamer in. Boekhandels konden wij gemiddeld 1,5 uur eerder leveren dan in 2015 en we werken aan mogelijkheden om het levertijdstip verder te vervroegen.

Ook zetten we in op het aanbieden van Business Intelligence voor onze klanten. Met het nieuwe Analytics krijgen uitgevers inzicht in bijvoorbeeld voorraad, omloopsnelheid, vraag naar genres en succes per distributiekanaal. Voor boekverkopers biedt Analytics ondersteuning bij financieel beheer en succesvolle inkoop.

Vanuit onze core business - logistieke dienstverlening - en de zuivere rol die wij in de sector media willen spelen, hebben we besloten om per 1 april 2017 onze groothandelsactiviteiten voor het internationale boek stop te zetten. Dit betekent niet dat wij afstand nemen van het buitenlandse boek. We blijven in deze markt actief via partnerships met groothandels en buitenlandse uitgeverijen.

Onze activiteiten in de healthcaremarkt ontwikkelen zich voortvarend, in de hele keten tussen leverancier, instelling en cliënt. Wij verwachten forse groei in deze markt, die qua logistiek model goed aansluit bij onze diensten voor de boekensector. Om onze kansen in healthcare verder in te vullen, is het team versterkt en krijgt de markt specifieke aandacht vanuit het directieteam.

In de fashionmarkt hebben we ondanks het faillissement van twee klanten groei gerealiseerd. CB Fashion heeft zijn organisatie en operatie versterkt en is nu in staat tot verdere schaalvergroting.

In 2016 hebben wij het investeringsprogramma dat is opgenomen in ons meerjaren ondernemingsplan tot 2020 laten toetsen door strategisch adviesbureau Strategy&. Met de validatie ervan door commissarissen en aandeelhouders kwam een einde aan een intensief samenwerkingstraject. Het investeringsprogramma is bekrachtigd en de financiële impact voor de komende jaren is volledig inzichtelijk. Met deze inzichten heeft CB aan het einde van het jaar adequaat kunnen herfinancieren, met inachtneming van de dividendwensen van de aandeelhouders. Het dividendbeleid en de overige afspraken hebben we vastgelegd in een charter en vormen de leidraad voor bestendinging van onze strategie.

In de komende jaren blijven we investeren in de verbetering van bedrijfsprocessen, het verkorten van levertijden, het ontsluiten van business informatie en het efficiënter inrichten van de logistieke operatie. In 2017 gaan we ons dienstenportfolio verder verbreden en bouwen we de samenwerking met partners uit. Zodat we als regisseur van de supply chain onze klanten optimaal kunnen ontzorgen.

Zonder de inzet en toewijding van alle collega's hadden wij onze resultaten niet kunnen boeken. Heel veel dank gaat naar hen. Ook onze klanten en andere relaties danken we voor het vertrouwen en de goede samenwerking. Wij zien ernaar uit deze verder uit te bouwen.

Hans Willem Cortenraad,
Algemeen directeur
April 2017

'Een boek voor ieder kind.'

Jean Christophe Boele van Hensbroek (in Gruffalo-pak), Lemniscaat en Mathijs Suidman, CB (hier met Robert Jan de Rooij van Wilco Printing & Binding)

Een knap staaltje denkwerk en samenwerking tussen CB, Uitgeverij Lemniscaat en drukkerij Wilco voor 'Geef mij maar een boek'. Jaarlijks, zonder subsidie, tegen een zeer lage prijs een klassiek boek beschikbaar stellen aan ieder kind. 'Het lezen van boeken draagt bij aan geletterdheid', aldus Jean Christophe Boele van Hensbroek, uitgever bij Lemniscaat. 'Aangezien onze samenleving bestaat uit veel bevolkingsgroepen is het heel belangrijk om gezamenlijke verhalen te delen.' Na Oorlogswinter en Achste groepers huilen niet, werd dit jaar De Gruffalo uitgegeven. En volgend jaar komt er weer een klassieker aan.

Lees meer op www.cb.nl/jaarverslag2016

CB, Ahead with smart logistics

CB staat voor ruim 145 jaar ervaring in logistieke dienstverlening. Wij bieden oplossingen in de vorm van Logistieke diensten, E-fulfilment, E-book distributie en Informatiediensten. Met ruim 1000 professionals dragen wij iedere dag bij aan het succes van onze klanten.

Onze focus op nieuwe technologieën, vergaande automatisering, marktontwikkeling en innovaties maakt dat CB bekend staat als een van de modernste logistieke dienstverleners van Europa. CB is hiermee dé logistieke schakel voor klanten in de sectoren Media, Healthcare en Fashion.

Organisatie

Centraal Boekhuis B.V. heeft de volgende dochtermaatschappijen:

- eBoekhuis B.V.
- CB Facturatie B.V.
- CB Vlaanderen N.V.
- CB Holding Vastgoed B.V.
- Hulpmiddelbezorgd B.V.

CB is medeaandeelhouder van CB Fashion B.V. en Joint Book Services B.V.

'CB denkt met ons mee.'

Sandrine Laureau, Paula's Choice en Allard van Rijn, CB

Begin september 2016 kwamen CB en Paula's Choice, een internationale webshop in huidverzorging, tot een overeenkomst. Amper 10 weken later – half november – ging CB voor Paula's Choice aan de slag. 'Nu de start gemaakt is, gaan we samen stappen zetten om het proces verder te optimaliseren.

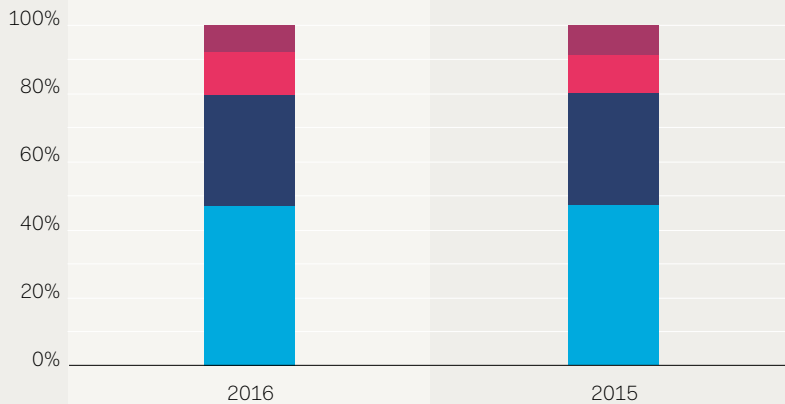
Elke week is er operationeel overleg bij CB en elke maand een meer strategisch overleg. Tijdens deze gesprekken denkt CB goed met ons mee, vertelt Sandrine Laureau, Operations Director bij Paula's Choice. 'We vinden het fijn dat de mensen die bij het tendertraject betrokken waren ook nu nog mee om de tafel zitten. Hierdoor blijven we praten over dezelfde definities. Het zegt iets over de mate van betrokkenheid en doordachtheid bij CB.'

Lees meer op www.cb.nl/jaarverslag2016

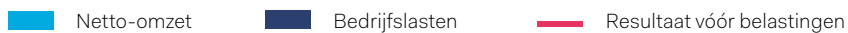
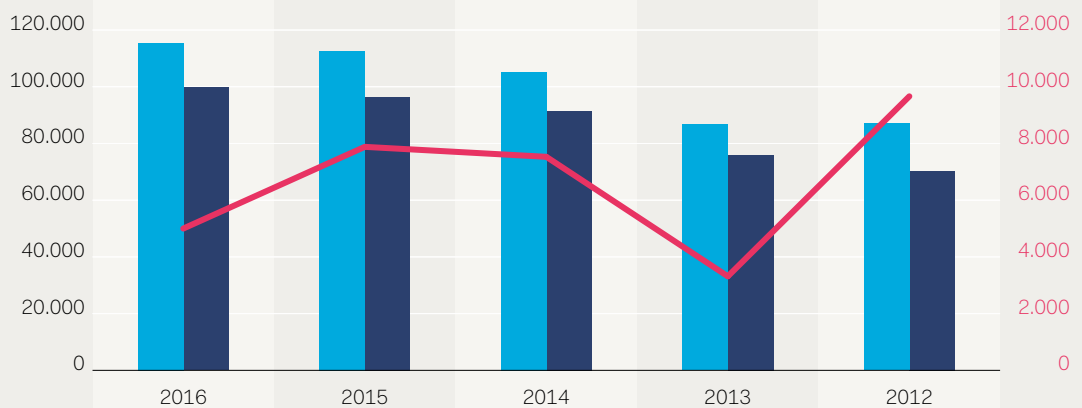
Geconsolideerde kerncijfers

	2016	2015
Totaal netto omzet (x € 1.000)	115.476	112.679
Bedrijfsresultaat vóór afschrijvingen (x € 1.000)	12.532	15.045
Bedrijfsresultaat (x € 1.000)	5.233	7.190
Resultaat vóór belastingen (x € 1.000)	5.510	7.937
Geconsolideerd resultaat toekomend aan de rechtspersoon (x € 1.000)	4.306	5.831
Rendement op geïnvesteerd vermogen [ROAI]	4,8%	6,4%
Rendement op eigen vermogen [ROE]	9,2%	9,6%
Rendement op netto omzet [ROS]	4,5%	6,4%
Kasstroom uit operationele activiteiten (x € 1.000)	12.659	21.705
Investerings in vaste activa (x € 1.000)	10.122	3.514
Groepsvermogen (x € 1.000)	37.635	55.653
Gemiddelde solvabiliteit	29,2%	37,8%
Personeelsleden in vaste dienst	792	778
Personeelsleden inclusief uitzendkrachten (gemiddeld aantal Full Time Equivalents)	1.144	1.063

Netto-omzet verdeling

Netto-omzet, bedrijfslasten & resultaat vóór belastingen

Raad van Commissarissen boekjaar

Peter Dirks (1948)

Lid van de Raad sinds 2014

Voorzitter

Lid RHR-commissie

Belangrijkste nevenfuncties:

- Lid RvC De Persgroep Nederland
- Voorzitter RvT Stichting Pensioenfonds Openbaar Vervoer
- Voorzitter RvT Stichting Emergo
- Lid RvC Euretco

Miriam van Dongen (1969)

Lid van de Raad sinds 2010

Voorzitter Auditcommissie

Belangrijkste nevenfuncties:

- Lid RvC Optiver
- Lid RvC PGGM en voorzitter auditcommissie
- Lid RvT Nierstichting Nederland en voorzitter auditcommissie
- Lid RvC Vivat, voorzitter auditcommittee, lid risk committee, lid remuneratie en benoemingscommittee

Kitty Koelemeijer (1963)

Lid van de Raad sinds 2014

Lid Auditcommissie

Belangrijkste nevenfuncties:

- Lid RvC Coram International
- Lid RvC Intergamma
- Lid RvT Equipe Zorgbedrijven
- Lid RvT Omroep Powned
- Lid bestuur Fonds Gehandicaptensport
- Lid bestuur Vereniging Nederlandse Poppodia en Festivals (NVPF)

Geert Noorman (1949)

Lid van de Raad sinds 2014

Vicevoorzitter

Lid Auditcommissie

Belangrijkste nevenfuncties:

- Lid RvC Koninklijke Boom Uitgevers
- Voorzitter NVPI, branchevereniging voor de entertainmentindustrie
- Chairman and Treasurer IPRO, International Publishers Rights Organization
- Lid bestuur Lucas-Ooms fonds
- Voorzitter Stichting Vrienden Kinderhospice Binnenveld

Mark Twaalfhoven (1960)

Lid van de Raad sinds 2011

Voorzitter RHR-commissie

Belangrijkste nevenfuncties:

- CEO & member of the board Pulse Electronics Corporation
- Board member NedInvest
- Limited board member Villa888
- Limited board member Valuec B.V.

'CB is een servicegerichte, behulpzame partner.'

Marc Raap, Faco
en Jacco van der Kamp, CB

Nadat het magazijn van Faco, de organisatie achter drogisterijketen DIO, te klein was geworden, besteedde de groothandel in 2016 ook het gehele uitsorteerproces uit aan CB. 'Dat scheelt ons tijd en ruimte. We zijn begonnen met een pilot waaraan een klein aantal winkels heeft deelgenomen. Tijdens deze testfase hebben we de winkels om feedback gevraagd. Inmiddels draaien we al enkele weken naar volle tevredenheid met alle winkels', vertelt Marc Raap, hoofd magazijn bij Faco. 'De lijnen met CB zijn kort, waardoor eventuele problemen snel verholpen zijn. Wij krijgen terug van onze drogisten dat de chauffeurs die CB inzet zeer behulpzaam zijn. Ook dat vinden we positief.'

Lees meer op www.cb.nl/jaarverslag2016

Bericht Raad van Commissarissen

Na vijf jaren van krimp tussen 2010 en 2014, stabiliseerde de boekenmarkt in 2015 en was er groei in 2016. Het aandeel boeken dat CB na een bestelling via een webshop rechtstreeks naar consumenten verzendt, neemt toe. Ook het aandeel boeken dat niet op voorraad wordt gehouden en wordt geprint bij bestelling groeit. Deze ontwikkelingen hebben grote invloed op de operaties van CB en daarmee op de keuzes voor de investeringen die gemaakt moeten worden.

Zoals in het vorige jaarverslag is aangekondigd, is er in 2016 een periodieke herijking gedaan van het investeringsprogramma en is de te kiezen richting met de aandeelhouder afgestemd. De boekensector is van groot strategisch belang voor CB, net als CB van groot strategisch belang is voor de boekensector. Diversificatie, gericht op synergie met de activiteiten voor de boekensector, draagt bij aan het opvangen van toekomstige marktontwikkelingen. Op basis van deze uitgangspunten is een meerjarig investeringsprogramma opgesteld en is de daarbij passende financieringsstructuur geïmplementeerd.

In 2016 heeft de Raad van Commissarissen tien keer plenair vergaderd, waarvan twee keer in een telefonische vergadering. Daarnaast heeft een delegatie uit de Raad een aantal maal met de directie en met een delegatie van de aandeelhouder overleg gevoerd over de investerings- en financieringsstrategie.

Tijdens de plenaire vergaderingen in aanwezigheid van de algemeen directeur en de financieel directeur zijn de volgende onderwerpen besproken, vaak toegelicht door de verantwoordelijke directeur of manager:

- schriftelijke en mondelinge directiemededelingen over de algemene gang van zaken
- maand- en jaarresultaten in vergelijking met vorig jaar en met het budget
- omzet- en afzetanalyses
- risicoanalyse
- jaarstukken 2015 en het accountantsverslag
- jaarplan 2016
- arbeidskosten, ziekteverzuim en personele ontwikkelingen
- informatiebeveiligingsbeleid
- voorstellen voor samenwerkingsverbanden in nieuwe markten
- ontwikkeling van nieuwe producten
- investeringsvoorstellen
- klanttevredenheidsonderzoeken
- voortgang onderzoek investerings- en financieringsstrategie en besluitvorming daarover
- kostenreductieprogramma
- uitkering interimdividend

Buiten aanwezigheid van de directie heeft de Raad een zelfevaluatie uitgevoerd.

De herijking van het investeringsprogramma is zeer grondig aangepakt met hulp van externe partijen. Alle uitgangspunten, hypothesen en aannames zijn onderwerp geweest van onderzoek. De Raad heeft grote waardering voor het vele werk dat is verzet naast het dagelijks werk en voor de open instelling waarmee het management de eigen uitgangspunten ter discussie heeft gesteld.

RHR-commissie

De binnen de Raad ingestelde commissie voor remuneratie en personele aangelegenheden heeft in 2016 tweemaal vergaderd. Naast de beoordeling en de remuneratie van het directieteam zijn verschillende aspecten van het HR-beleid van CB besproken waaronder het strategisch personeelsmanagement. De voorstellen voor de nieuwe pensioenregeling en de keuze van de pensioenuitvoerder zijn besproken en goedgekeurd. Tot slot is ook het afgelopen jaar aandacht gegeven aan de ontwikkeling van het verzuim binnen CB.

Auditcommissie

De Raad heeft specifieke taken op het gebied van verslaggeving en financieel beleid gedelegeerd aan de Auditcommissie. De commissie rapporteert over haar bevindingen aan de voltallige Raad die als geheel verantwoordelijk is voor werkzaamheden die de commissie uitvoert. Er waren in 2016 drie bijeenkomsten van de Auditcommissie. In de eerste vergadering werden de managementletter 2015 en de ISAE 3402 verklaring besproken in aanwezigheid van de accountant. De conclusie van de managementletter was dat de administratieve organisatie goed op orde is. De enkele suggestie uit eerdere audits over de verbetering van de administratieve organisatie en interne controle zijn door de directie ter harte genomen en uitgevoerd. Daarnaast is in deze vergadering aandacht gegeven aan de ontwikkeling van de debiteurenposities en het treasurystatuut.

In de tweede vergadering is de jaarrekening inclusief het verslag van de accountant besproken in aanwezigheid van de accountant. Onder andere de verwerking goodwill en de ontwikkeling bij de deelnemingen van CB kwamen aan bod. In de laatste vergadering van het jaar stonden onder meer de forecast 2017, het concept jaarplan 2017 en het vaststellen van het treasurybeleid op de agenda.

Er is aandacht geschonken aan het risicomanagement met het doornemen van de risicoanalyse en de werking van CB Facturatie. Ook het dividendbeleid is aan de orde geweest. In alle vergaderingen kwamen bovendien de financiële resultaten, de voortgang in relatie tot het jaarplan en de status van de debiteuren aan bod.

De Auditcommissie heeft medio maart 2017 de jaarrekening 2016 besproken met de directie en met de accountant. Op grond daarvan heeft zij verslag uitgebracht aan de voltallige Raad en voorgesteld de jaarrekening, met de verklaring van de accountant, ter vaststelling voor te leggen aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. De Raad van Commissarissen heeft met dit voorstel ingestemd.

Namens de Raad van Commissarissen
Peter Dirks, voorzitter

April 2017

Directie

**Hans Willem
Cortenraad** (1961)
Algemeen Directeur

Jaco Gulmans
(1970)
Directeur P&O

Ronald Janssen
(1963)
Directeur IT

**Marinus Ploos
van Amstel** (1968)
Financieel Directeur

Cees Pronk
(1970)
Directeur Operations

Mathijs Suidman
(1971)
Directeur Media

Melbert Visscher
(1974)
Directeur Healthcare

BESTUURSVERSLAG

Een jaar van samenwerking & ontwikkeling

Met veel plezier kijken wij terug op een succesvol jaar. Een jaar waarin we samen met onze klanten en partners hebben kunnen innoveren en zo hebben bijgedragen aan het succes van onze klanten in de markten media, healthcare en fashion.

We zijn samen gaan werken met onder meer Audax Logistics. Door stromen van boeken en tijdschriften te bundelen en ons vervoer gezamenlijk te plannen, maken we minder kilometers en zijn we veelal eerder bij onze klanten. Dat is ook het doel van het project *Eerder leveren* dat we, samen met de Koninklijke Boekverkoopersbond in 2016 zijn gestart met een pilot in Amsterdam. Nieuw is ook de samenwerking met CityHub voor duurzame stadsdistributie.

Samen met Printforce, onze partner in Joint Book Services, hebben we de mogelijkheden voor Print on demand verder ontwikkeld, waardoor wij onze klanten sneller en beter van dienst kunnen zijn, ook bij hogere oplages. Trots zijn wij daarnaast op de samenwerking met onze nieuwe klanten, waaronder Jongbloed Uitgeverij, Boekencentrum, Paula's Choice, Coloplast en NA-KD.

Verbeteren van operational excellence blijft de drijver onder onze operatie. Dit bereikten we onder meer via de implementatie van ons nieuwe warehousemanagementsysteem, ASTRO. Wij werken daarnaast volgens de principes van lean zodat we iedere dag verbeteren. Een voorbeeld is de betere afstemming van start- en eindtijden van shifts. Het behalen van ons GDP-certificaat, waarmee CB door de Inspectie Gezondheidszorg toestemming heeft om temperatuur gecontroleerde medicijnen op te slaan en te vervoeren, is een mooie mijlpaal.

CB Fashion realiseerde een mooie omzetgroei en de business unit Healthcare heeft een stevige basis gelegd om de komende jaren te kunnen groeien. Media is en blijft voor CB een speerpunt. Daarnaast zetten wij in op de diversificatie om in tijden van ontwikkeling binnen het boekenvak als bedrijf gezond te blijven.

MEDIA

Ontwikkeling, innovatie en records

De boekenmarkt liet in 2016 een lichte groei zien. Met nieuwe diensten op het vlak van logistiek en Business Intelligence konden wij onze klanten in deze markt verder ontzorgen.

Het groeiende consumentenvertrouwen en toptitels zoals Harry Potter, Judas en Mijn Verhaal leidden in het laatste kwartaal van 2016 tot een stijging van de boekverkoop in Nederland. De totale omzet van boeken lag in Nederland 5% hoger dan in 2015. In Vlaanderen zijn 2% minder boeken verkocht. CB verwerkte voor de Nederlandse en Vlaamse markt 1,6% meer boeken dan in 2015. In november en december zijn dag- (en nacht!)records verbroken in het aantal verwerkte boeken.

E-commerce

In 2016 is 25% van alle boeken die wij distribueerden online besteld. De consument winkelt in toenemende mate online. Binnen onze logistieke operatie leidt dit tot het inrichten van een fijnmaziger infrastructuur zodat we deze toenemende vraag efficiënt kunnen verwerken.

E-books

Tegen de verwachtingen in lijkt het e-book zich in Europa niet te ontwikkelen tot een grote bedreiging voor het fysieke boek. De groei is in 2016 gestabiliseerd. Vergeleken met de Amerikaanse markt blijft de ontwikkeling van e-books achter. Het aantal uitgeleende e-books is wel gegroeid. Bibliotheken verzorgen inmiddels de grootste e-bookafzet naar de markt.

Bibliotheken

De groei van het lenen van e-books past in de trend onder consumenten om toegang te krijgen tot content in plaats van deze content te bezitten. Tegen deze achtergrond voeren wij momenteel gesprekken met NBD Biblion om samenwerkingsvormen te verkennen.

Print on demand

Steeds meer uitgevers zien Print on demand (POD) als een essentieel onderdeel van hun strategie. Dankzij POD kunnen ze snel en flexibel inspelen op de markt en hebben ze minder voorraadkosten. Via onze joint venture JBS met Printforce hebben we in 2016 geïnvesteerd in de vernieuwing en uitbreiding van onze technologie voor POD. De technische mogelijkheden nemen toe en de productiekosten dalen. Ook de komende jaren geven we een verdere impuls aan POD.

Eerder leveren

Het vervoer van CB organiseren we steeds slimmer, efficiënter en duurzamer. We spelen in op de wens van boekverkopers om eerder beleverd te worden. De pilot met Amsterdamse boekhandels waarbij we vanaf 6 uur 's ochtends leveren, breiden we uit naar andere steden. Bovendien zijn we in staat iedere dag automatisch de meest ideale routes te berekenen en te bepalen wat we uitbesteden en wat we zelf doen. Voor het vervoer van kleinere zendingen hebben we de samenwerking met partners geïntensiveerd. Deze inspanningen hebben ervoor gezorgd dat we in 2016 gemiddeld 1,5 uur vroeger konden leveren dan in 2015. In 80% van de gevallen lukt het ons om voor 13 uur onze klanten te beleveren.

Business Intelligence

Een belangrijk onderdeel van onze dienstverlening is het ontsluiten van informatie. In 2016 maakten steeds meer uitgevers gebruik van Analytics voor online, realtime sturingsinformatie. De brede mogelijkheden van Analytics om informatie te analyseren en te visualiseren ondersteunen uitgevers bij het nemen van managementbeslissingen. De tool is door uitgevers goed ontvangen en we ontwikkelen deze nu ook voor boekverkopers.

Lagere tarieven

De productiviteitsontwikkeling die we de afgelopen jaren hebben doorgemaakt, was mede aanleiding om de tarieven voor uitgevers en boekenverkopers met circa 2% te verlagen.

HEALTHCARE

Onze klanten kunnen zich concentreren op de zorg

Onze logistieke activiteiten in de zorgsector hebben zich in 2016 positief ontwikkeld. Er ligt een stevige basis waarop we de komende jaren verder kunnen groeien.

Naar analogie met de boekenmarkt profileren wij ons in de zorgsector als een onafhankelijk logistiek dienstverlener met een brede service. Naast de logistiek van zorghulpmiddelen verzorgen wij de financiële afhandeling en ontsluiten we informatie voor producenten, groothandelaren, speciaalzaken en care- en cure-instellingen.

Synergie

De uitbreiding van onze dienstverlening naar de healthcaresector – in 2012 ingezet in het kader van onze diversificatiestrategie – is relatief klein maar succesvol. Onze brede kennis en ervaring in de boekenmarkt stelt ons in staat vernieuwende distributiemodellen te bieden die de zorgsector helpen logistiek slimmer te organiseren, zodat zij zich kunnen concentreren op hún core business; de zorg voor de patiënt. De logistiek van zorghulpmiddelen sluit, als je naar processen kijkt, goed aan bij onze medialogistiek. Om nog meer efficiëntie aan te brengen en synergie-effecten te creëren gaan we met ingang van juni 2017 de verwerking van zorgmiddelen en boeken in onze distributiecentra samenvoegen.

Mijlpalen

In 2016 hebben we ons eerste contract afgesloten met een zorgverzekeraar: VGZ. Voor een Amerikaanse producent van huidverzorgingsproducten zijn we gestart met de distributie in Europa. Verder behaalden we in 2016 de Good Distribution Practices (GDP) certificering, die het kwaliteitsniveau rondom de distributie van geneesmiddelen garandeert. Het aantal opdrachtgevers in de healthcaresector is voor CB gestaag gegroeid. Ons healthcare-team hebben we uitgebreid met specialisten die ervaring hebben in de zorgsector.

Hulpmiddelbezorgd.nl

Wij verwachten dat de goederenstromen naar cliënten thuis de komende jaren verder toenemen en de logistiek fijnmaziger wordt. Dit was voor ons de reden om samen met leveranciers een nieuw model te ontwikkelen voor de distributie van zorghulpmiddelen naar de consument. In 2016 hebben wij dit model gelanceerd onder de naam Hulpmiddelbezorgd.nl. Het aantal leveranciers dat participeert is in de loop van het jaar verder gegroeid. Voor een goede intake van de cliënt hebben we verpleegkundigen in dienst. Na de logistieke verwerking leveren we de goederen af bij de consument en verzorgen we de declaratie bij de zorgverzekeraar.

FASHION

Integratie nagenoeg voltooid

In 2016 hebben onze fashion-activiteiten een mooie groei laten zien, ondanks het faillissement van twee grote klanten. Daarnaast is het ons gelukt een professionaliseringslag te maken.

In december 2015 keken we uit naar de uitvoering van het contract met V&D. Het zou om 5 miljoen stuks per jaar gaan. In Helmond waren we volop aan het bouwen aan de benodigde infrastructuur en IT-systemen. Het faillissement van V&D eind 2015 kwam dan ook hard aan. Medio 2016 volgde het faillissement van een andere grote klant, McGregor. Gelukkig konden wij in 2016 nieuwe klanten aan ons binden.

Flexibiliteit

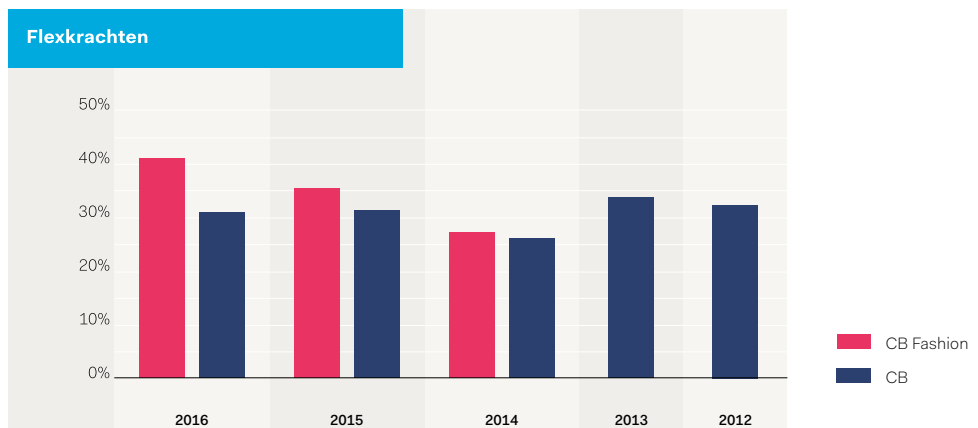
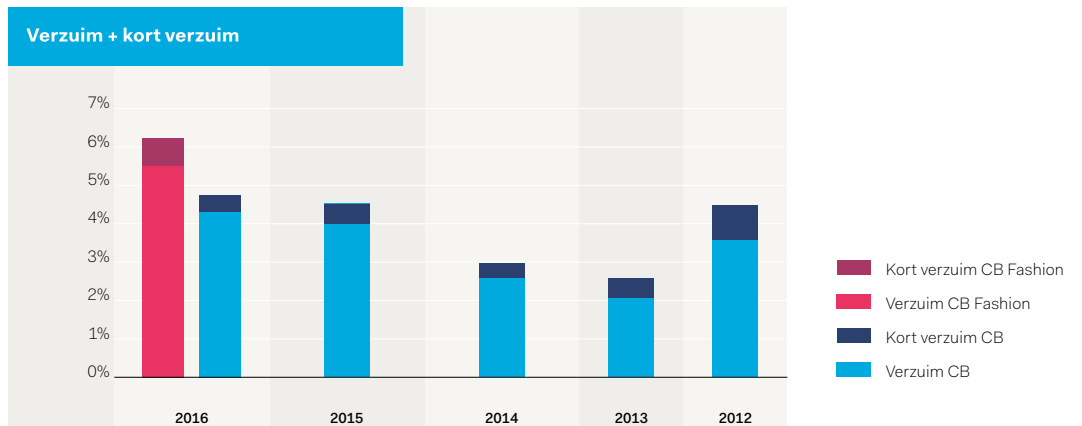
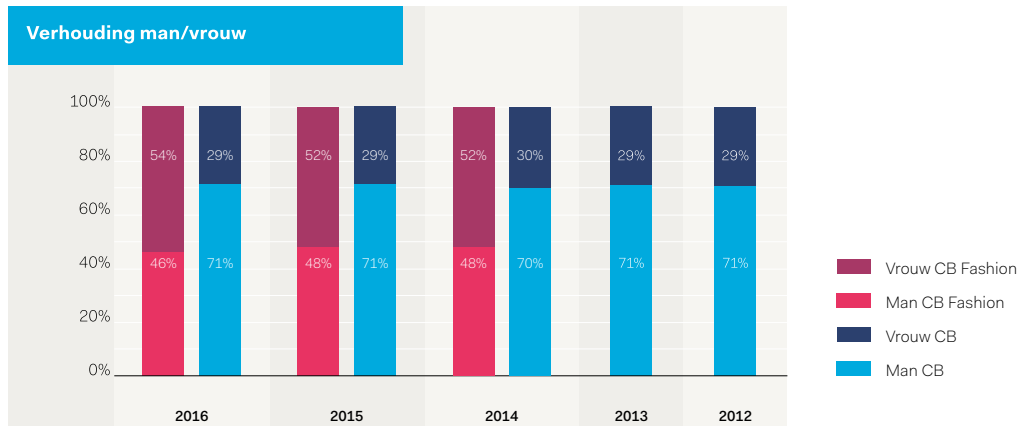
In 2016 hebben wij een goede relatie opgebouwd met TempoTeam, dat in Helmond 'in house' voor ons actief is. Het flexibeler kunnen inzetten van mensen stelt ons in staat snel op marktontwikkelingen te reageren.

Integratie

De integratie van het voormalige Fashionwheels in CB is in 2016 onverminderd doorgegaan. Op het vlak van HR, ICT en Financiën zijn we nagenoeg volledig geïntegreerd. Op logistiek vlak moeten we nog stappen zetten. We ervaren dat de kledinglogistiek minder goed aansluit bij de medialogistiek dan verwacht.

Groei

CB Fashion heeft zich verder weten te professionaliseren en ziet kansen voor verdere groei. We zijn onder meer in gesprek met Amerikaanse luxelabels over de distributie van hun kleding op de Europese markt. Ondanks de gerealiseerde en verwachte groei in de fashion logistiek vallen de resultaten tegen. Op basis hiervan is besloten een bijzondere waardevermindering op de aandelen van CB Fashion toe te passen.

‘Wij kunnen met CB de snelheid en continuïteit bieden waar de markt om vraagt.’

Jan Willem de Mik, Boekencentrum en Henry Korpershoek, CB

In 2016 hevelde Boekencentrum Uitgevers, inmiddels onderdeel van VBK Uitgevers, de opslag van boeken over van zijn eigen magazijn in Zoetermeer naar dat van CB in Culemborg. ‘Door de dalende markt werd het voor ons te duur om zelf een magazijn te blijven beheren’, zegt Jan Willem de Mik van Boekencentrum. ‘Met CB werken we sinds jaren goed samen. Door de opslag naar Culemborg te verplaatsen kan de lever-snelheid en -continuïteit worden geborgd.’

Lees meer op www.cb.nl/jaarverslag2016

Strategie en vooruitblik

In 2016 hebben wij de diversificatie die wij in 2012 lanceerden verder vorm en inhoud gegeven. Zowel in de mediasector als in fashion en healthcare hebben we ons goed ontwikkeld, echter blijft continue evaluatie belangrijk. Om de time-to-market verder te verkorten, richten we onze processen nog efficiënter in en flexibiliseren we onze service. Het optimaliseren van de zogenaamde 'last mile' in het vervoer heeft daarbij onze volle aandacht. Daarnaast blijven we werken aan het inzichtelijk maken van markt- en managementinformatie. Onze informatiediensten Analytics en CB Online worden continu ontwikkeld.

Het investeringsprogramma voor de komende jaren is erop gericht deze vernieuwingen en aanpassingen in onze logistieke infrastructuur mogelijk te maken. Dit zal naar verwachting leiden tot een hoger investeringsniveau voor de komende jaren. Eind 2016 heeft CB een nieuwe financieringsovereenkomst afgesloten en deze zal naar verwachting van voldoende niveau zijn.

De ontwikkelingen in het personeelsbestand volgen de strategische personeelsplanning. Deze strategische personeelsplanning ziet toe op het in kaart brengen van de verwachte toekomstige functies en de daarbij behorende competenties.

Media

Wij verwachten dat het voor de boekenmarkt uitdagend wordt om in 2017 opnieuw groei te laten zien. Om onze klanten in deze markt optimaal te faciliteren, bouwen wij onze dienstverlening verder uit. We maken zondagproductie mogelijk om op maandag te kunnen leveren en onderzoeken zaterdagproductie voor het leveren op zondag. De uiterste besteltijd wordt verlaagd van 23.00 uur naar 23.59. Ook maken we 'same day delivery' en avondlevering mogelijk.

Met nieuwe app Spot4books krijgen klanten vanaf 2017 de mogelijkheid om op specifieke locaties (spots) e-books gratis op die betreffende spot te laten lezen. Een manier om consumenten laagdrempelig te stimuleren om te lezen. Zodra de spot verlaten, kunnen ze het boek fysiek of digitaal kopen of op een andere spot verder lezen. In samenwerking met AKO en NS kijken we naar de uitrol van Spot4books op stations. Spot4books leent zich ook voor locaties als vakantieparken, cafés of klinieken. Ook boekhandels zijn geïnteresseerd.

Healthcare

Uit de samenwerking met zorgverzekeraars en producenten van zorg hulpmiddelen blijkt dat de markt onze innovatieve dienstverlening omarmt. Onze flexibele en kwalitatieve aanpak past goed bij een markt waar betere kwaliteit tegen lagere kosten centraal staat. De logistiek van zorgproducten sluit aan bij onze media-logistiek en biedt kansen voor synergie-effecten in onze logistieke infrastructuur. Het is onze ambitie om onze omzet in de healthcaremarkt in 2017 te verdubbelen.

Fashion

In de fashionmarkt kijken we met vertrouwen vooruit naar 2017. Zowel dit jaar als in 2018 implementeren we grote nieuwe klanten. We zijn in gesprek met diverse Amerikaanse merken over de distributie van hun producten in Europa. Ook ontwikkelen we ons in onder meer transport in de Nederlandse en Belgische markt. Op basis van onze kennis en ervaring in de boeken- en healthcaremarkt kunnen wij ook in de fashionmarkt verdere stappen zetten. In 2017 wordt het vernieuwde IT-platform voor CB Fashion opgeleverd dat ons hierbij zal ondersteunen.

'CB heeft meer oog gekregen voor de commerciële aspecten van metadata.'

**Jacqueline Remmers, VBK
en Emiel van Bockel, CB**

In samenwerking met CB heeft VBK uitgevers de afgelopen jaren grote stappen gezet in de optimalisatie van metadata. 'In 2016 hebben we er samen voor gezorgd dat onze leverbare titels die nog geen NSTC (National Standard Text Code) hadden, er in één klap één kregen', vertelt Jacqueline Remmers, informatie-manager bij VBK. 'Hiermee versterken en verrijken we als uitgeverij onze metadata. Het NSTC heeft als voordeel dat je op basis van één nummer verschillende edities bij elkaar kunt zoeken en via de webwinkel kunt ontsluiten voor consumenten.'

Lees meer op www.cb.nl/jaarverslag2016

Financiële gang van zaken

Netto resultaat € 4,3 miljoen (2015: € 5,8 miljoen)

Het netto resultaat van CB komt uit op € 4,3 miljoen en is hiermee € 1,5 miljoen lager dan vorig jaar.

Het bruto bedrijfsresultaat, netto omzet minus kostprijs handelsgoederen, is gestegen met € 3,3 miljoen. De totale bedrijfslasten zijn in deze periode gestegen met € 5,2 miljoen naar € 101,9 (2015: € 96,7 miljoen), waardoor het bedrijfsresultaat ten opzichte van 2015 is gedaald met € 2,0 miljoen naar € 5,2 miljoen.

Dit resultaat is beïnvloed door een versnelde afschrijving op de goodwill.

De financiële baten en lasten zijn in 2016 gedaald met € 0,4 miljoen van € 0,7 miljoen in 2015 naar € 0,3 miljoen in 2016.

Netto omzet € 115,5 miljoen (2015: € 112,7 miljoen)

De strategie van CB is erop gericht om naast logistieke dienstverlening voor de sector Media een belangrijke omzet te realiseren in de markten van Fashion logistiek en Healthcare logistiek. In deze markten verzorgt zij de integrale distributie voor haar klanten, waaronder begrepen inslag, opslag, samenstellen leveringen aan groothandel, retail en consumenten, value added diensten als het samenstellen van displays en het reconditioneren van kledingstukken, retour logistiek en vervoersdiensten. Daarnaast vervult CB een belangrijke rol in de distributie van digitale content en het in printing on demand produceren en distribueren van boeken. Kenmerkend aan de dienstverlening die CB vervult in de markt van Fashion logistiek is dat de zendingen die zij in haar distributiecentra samenstelt en vervoert de hele wereld over gaan.

De netto omzet is in 2016 gestegen met € 2,8 miljoen van € 112,7 miljoen in 2015 naar € 115,5 miljoen. Deze toename heeft zich vooral voorgedaan bij de logistiek van Fashion (€ 2,8 miljoen) en bij de logistieke activiteiten van Healthcare (€ 0,5 miljoen). Bij de logistieke dienstverlening voor Media steeg de omzet met € 0,3 miljoen en de omzet van de groothandelsactiviteiten daalde met € 0,8 miljoen.

De omzetgroei van deze logistieke dienstverlening in Media is te danken aan het toegenomen aantal klanten dat haar volledige distributie door CB laat verzorgen en de groei van de fysieke distributie als gevolg van positieve marktontwikkelingen

in de boekenverkoop. Bij deze groei is rekening gehouden met een neerwaartse aanpassing van de tarieven voor de logistieke dienstverlening. De omzet van de groothandelsactiviteiten is gedaald met € 0,8 miljoen. De marge op deze activiteiten is gedaald met € 0,2 miljoen.

De positieve ontwikkeling van de omzet van de logistieke activiteiten van Fashion komt door de groei van de klantenportefeuille met een aantal grote modemerken.

De omzet in Healthcare groeit dankzij de ontwikkeling van Hulpmiddelbezorgd.nl en de komst van een Amerikaanse producent van huidverzorgingsproducten.

De totale omzet van CB bestaat voor 70% uit logistieke diensten voor Media, 28% voor Fashion en 2% voor Healthcare logistiek.

Bedrijfslasten € 101,9 miljoen (2015: € 96,7 miljoen)

De bedrijfslasten zijn in 2016 met € 5,2 miljoen gestegen. De logistieke activiteiten van Fashion zijn arbeidsintensief. De groei van de omzet in deze tak maakt dat dit heeft geleid tot stijging van de bedrijfslasten. Daarnaast is in de bedrijfslasten een versnelde afschrijving op de goodwill opgenomen.

Investerings en afschrijvingen

De in 2016 verantwoorde investeringsuitgaven bedragen € 9,1 miljoen (2015: € 3,5 miljoen). Dit betreft de gezamenlijke investeringen die door CB en CB Fashion in 2016 zijn gedaan op het gebied van zelfvervaardigde en gekochte software, hardware en inventaris. De desinvesteringen in 2016 hebben betrekking op sale & leaseback van de vaste activa van CB Fashion en € 0,9 miljoen. De afschrijvingskosten zijn in 2016 ten opzichte van 2015 per saldo met € 0,6 miljoen gedaald.

Solvabiliteit

De gemiddelde solvabiliteit is gedaald van 38 % in 2015 naar 29 % in 2016. Deze daling wordt veroorzaakt door een afname van het eigen vermogen als gevolg van dividenduitkeringen.

Liquiditeit

De kasstroom uit operationele activiteiten bedraagt positief € 12,7 miljoen en is hiermee € 9,0 miljoen lager dan over 2015. Deze afname komt door een hoger debiteurensaldo als gevolg van de hogere omzetten over de laatste periode van het jaar. De positieve operationele kasstroom van € 12,7 miljoen, de negatieve

kasstroom uit investeringsactiviteiten van € 9,1 miljoen en de negatieve kasstroom uit financieringsactiviteiten van € 5,5 miljoen vormen samen de mutatie in geldmiddelen ultimo 2016 van per saldo € 1,9 miljoen negatief (2015: € 13,0 miljoen positief).

Financiering

Voor CB en CB Facturatie is in 2016 een nieuwe financiering afgesloten, waarbij voor CB een tweetal leningen zijn afgesloten van ieder € 9,2 miljoen en een rekening courant krediet van € 12,5 miljoen.

CB Facturatie heeft een factoringovereenkomst afgesloten met De Lage Landen Factoring. De factoringlimiet is vastgesteld op € 30 miljoen. Per kwartaal wordt de limiet op basis van liquiditeitsprognose opnieuw vastgesteld. De factoring wordt beschikbaar gesteld door bevoorschotting, waarbij een bevoorschottingspercentage van 80% wordt gehanteerd.

**'CB is benaderbaar
en staat open voor
vernieuwing.'**

**Ad Peek, Boekhandel van der Velde
en Robbert Schuurmans, CB**

Boekhandel van der Velde en CB werken al jaren goed samen. 'De medewerkers begrijpen dat alle spelers in het boekenvak nodig zijn om tot een toekomstbestendige manier van werken te komen. Ze denken goed met mij mee over de economische slagkracht van de boekhandelaar', zegt Ad Peek, directeur van Boekhandel van der Velde in Noord-Nederland. 'Ik vind het bijvoorbeeld zeer positief dat CB het mogelijk maakt om voor 12 uur te leveren. De snelheid van webshops maakt het noodzakelijk dat ook wij onze klanten sneller kunnen bedienen.'

Lees meer op www.cb.nl/jaarverslag2016

Risicomanagement

Risicomanagement is een integraal onderdeel van het beheersingskader van CB. Een goede risico-inventarisatie en risicobeoordeling vormen de basis. CB maakt hiervoor gebruik van het COSO-referentiemodel, dat een onderscheid kent in strategische, operationele, financiële en compliance risico's.

De ontwikkeling van de grootste risico's wordt elk kwartaal besproken in de directie en jaarlijks in de Auditcommissie van de Raad van Commissarissen. Naar aanleiding van de risicobeoordeling nemen we waar nodig acties. Vast onderdeel is het onderwerp fraude/diefstal. Risicobeoordeling is ook de basis voor de jaarlijkse ISAE 3402 rapportage over de geld-goederenbeweging, die CB voor de uitgevers uitbrengt. In 2016 is deze rapportage uitgebreid met beheersdoelstellingen ten aanzien van de juistheid van de gefactureerde diensten.

Risicobereidheid

CB heeft een risicoregister waarin de bedrijfsbrede risico's zijn vastgelegd en beoordeeld. Voor elk risico zijn kans van optreden en mogelijke impact ingeschat. Per risico zijn beheersmaatregelen uitgewerkt. Het huidige risicoprofiel wordt beoordeeld en afgezet tegen het gewenste risicoprofiel. Actieplannen worden opgesteld per risico indien het huidige profiel hoger is ingeschaald dan het gewenste risicoprofiel waardoor het bestaande exposure verder wordt beheerst/beperkt.

Potentiële impact op resultaat en/of financiële positie

Het grootste deel van de omzet van CB (ca 70%) komt uit het boekenbedrijf. De bedrijfsmiddelen die hiervoor worden ingezet hebben voor een groot deel een vast karakter. Een daling van het volume zorgt voor een lager bezettingsresultaat waardoor de dekking van de vaste kosten afneemt. 1% daling van het verwerkte volume heeft een daling in de omzet van het boekenbedrijf van circa 0,5% tot gevolg.

De uitstaande debiteurenportefeuille per jaareinde 2016 bedraagt €92 miljoen. Het default risico is grotendeels afgedekt doordat een gedeelte van de debiteurenportefeuille bij een externe kredietverzekeraar is ondergebracht en door onderliggende zekerheden die zijn verkregen. Een verandering in het aantal debiteurendagen (DSO) heeft direct effect op het werkkapitaal. Een stijging van de gemiddelde betalingstermijn (DSO+/-1) leidt tot een werkkapitaaleffect van circa € 1 miljoen, met bijbehorende financieringsbehoefte.

Risico's uit het afgelopen boekjaar

Mede dankzij een aantal bestsellers lag het verwerkte volume in 2016 op het niveau van het jaar ervoor. Het resultaat van CB is hierdoor op een goed niveau gebleven.

Strategische en financiële risico's

De risicobereidheid van CB is laag; de maatregelen die genomen zijn leiden tot een acceptabel risiconiveau.

Risico	Maatregelen
Daling van het fysieke gedistribueerde volume in het boekenvak	<ul style="list-style-type: none"> - Elk kwartaal analyse van volumeontwikkeling in het boekenvak - Doelstellingen voor uitbreiding van de bestaande klantportfolio en productportfolio - Maximale flexibilisering van de kostenstructuur - Continue vergroting efficiency distributie en vervoer - Diversificatiestrategie
Realisatie succes in nieuwe markten	<ul style="list-style-type: none"> - Directielid verantwoordelijk voor ontwikkeling en realisatie - Dedicated ontwikkelteam - Opstellen meerjarenplan - Invoeren risicomanagement - Sales focus en monitoring
Uitval van kritische productiemiddelen	<ul style="list-style-type: none"> - Integraal veiligheidsplan - Bedrijfscontinuïteitsplan - Calamiteitenplan en jaarlijkse oefening hiervan - Dubbel uitgevoerd rekencentrum - Brandbeveiliging - Verzekeringen gericht op het afdekken van bedrijfsrisico's - Informatiebeveiligingsbeleid en ICT maatregelen
Compliance met wet- en regelgeving	<ul style="list-style-type: none"> - Volgen ontwikkelingen door bedrijfsjurist - Risico inventarisatie en evaluatie Arbowet - Veiligheidsbeleid en voorschriften - Periodieke training - Veiligheidsinspecties - Specifieke functionaris aangesteld voor fiscale aangelegenheden - Security officer en Functionaris gegevensbescherming

Het gezamenlijke omzetaandeel van Fashion en Healthcare ligt op ca 30%. CB heeft specifieke aandacht voor de risico's rondom Healthcare en informatiebeveiliging, waaronder compliance met de Wet Bescherming Persoonsgegevens. In 2016 is een security officer aangesteld en een Functionaris voor de gegevensbescherming benoemd. Voor Healthcare is een risicoanalyse gemaakt en een behandelingsplan opgesteld. Kwaliteit en compliance zijn binnen de zorg in het algemeen een belangrijk thema, nu CB inmiddels over diverse certificeringen beschikt, waaronder ISO, GDP en SEMH.

Het slagen van de diversificatie in Fashion heeft in 2016 vol in de aandacht gestaan. De risicomangement methodiek van CB is ook bij CB Fashion geïmplementeerd. Centrale thema's voor CB Fashion zijn debiteurenrisico, ontwikkeling IT infrastructuur, productiviteit en werkkapitaalbeheer. De ontwikkeling van het resultaat heeft aanleiding gegeven tot een versnelde afschrijving op de goodwill.

Het kredietrisico op de debiteurenpositie heeft ook in 2016 in beperkte omvang tot afboekingen geleid. Voor CB Fashion is een kredietverzekering afgesloten en is het debiteurenbeheer geprofessionaliseerd. De getroffen maatregelen hebben direct effect gehad doordat het faillissement van een grote klant was afgedekt middels de kredietverzekering.

Jaarrekening

Geconsolideerde balans

(voor resultaatverwerking)
(bedragen x € 1.000)

Activa	Toelichting	31-12-2016	31-12-2015
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	9.567	9.649
Materiële vaste activa	2	31.484	31.651
Financiële vaste activa	3	-	-
Totaal vaste activa		41.051	41.300
Vlottende activa			
Voorraden	4	282	694
Vorderingen	5		
Debiteuren		91.782	84.453
Overige vorderingen en overlopende activa		7.233	7.217
Totaal vorderingen		99.015	91.670
Effecten	6	-	1
Liquide middelen	7	21.649	23.568
Totaal vlottende activa		120.946	115.933
Totaal		161.997	157.233

Passiva	Toelichting	31-12-2016	31-12-2015
Groepsvermogen	8		
Aandeel van de rechtspersoon in het groepsvermogen		37.255	54.887
Aandeel van derden in het groepsvermogen		380	766
Totaal groepsvermogen		37.635	55.653
Vorzieningen	9		
Latente belastingverplichting		1.840	1.755
Overige voorzieningen		818	1.093
Totaal voorzieningen		2.658	2.848
Langlopende schulden	10		
Langlopende schulden		18.364	4.093
Kortlopende schulden	11		
Kredietinstellingen		4.627	7.187
Crediteuren		86.566	75.252
Groepsmaatschappijen		264	-
Belastingen en premies sociale verzekeringen		5.050	5.091
Overige schulden en overlopende passiva		6.833	7.109
Totaal kortlopende schulden		103.340	94.639
Totaal		161.997	157.233

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening

(bedragen x € 1.000)

	Toelichting	2016	2015
Netto-omzet	14	115.476	112.679
Kosten van handelsgoederen	15	8.362	8.836
Bruto bedrijfsresultaat		107.114	103.843
Bedrijfslasten			
Kosten uitbesteed werk	16	11.467	10.942
Arbeidskosten	17	56.830	53.623
Afschrijvingen	18	7.299	7.855
Bijzondere waardevermindering van immateriële vaste activa		2.098	-
Overige bedrijfskosten	19	24.187	24.233
Totaal bedrijfslasten		101.881	96.653
Bedrijfsresultaat		5.233	7.190
Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten		18	51
Waardeveranderingen van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten		142	490
Rente	20	117	206
Resultaat vóór belastingen		5.510	7.937
Belastingen	21	-1.747	-2.174
Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen		160	79
Geconsolideerd resultaat na belastingen		3.923	5.842
Waarvan aandeel derden		-383	11
Geconsolideerd resultaat toekomend aan de rechtspersoon		4.306	5.831

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

(bedragen x € 1.000)

	2016	2015
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	5.233	7.190
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	7.243	7.869
Bijzondere waardevermindering van immateriële vaste activa	2.098	-
Mutaties in voorzieningen	-190	-1.163
Mutaties in werkkapitaal:		
- voorraden	412	-186
- debiteuren	-7.329	4.496
- overige vorderingen en overlopende activa	134	-551
- kortlopende schulden exclusief kredietinstellingen	7.150	6.252
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	14.751	23.907
Ontvangen interest	1.632	2.105
Betaalde interest	-1.389	-1.420
Betaalde winstbelasting	-2.335	-2.887
Kasstroom uit operationele activiteiten	12.659	21.705

	2016	2015
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Beleggingen in effecten	1	11.011
Investing in immateriële vaste activa	-4.311	-1.861
Investing in materiële vaste activa	-5.811	-1.653
Desinvesteringen (im)materiele vaste activa	1.030	9
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-9.091	7.506
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Dividenduitkeringen	-21.938	-15.737
Aflossingen langlopende schulden	-3.200	-829
Ontvangsten uit langlopende schulden	19.311	-
Mutaties c.q. verstrekkingen kredietinstellingen	295	363
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-5.532	-16.203
Nettokasstroom	-1.964	13.008
Koers- en omrekeningsverschillen op geldmiddelen	45	-13
Toename geldmiddelen	-1.919	12.995
Saldo geldmiddelen 1 januari	23.568	10.573
Toename geldmiddelen	-1.919	12.995
Saldo geldmiddelen 31 december	21.649	23.568

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

Activiteiten

Centraal Boekhuis B.V. (CB), statutair gevestigd te Culemborg, levert diensten aan uitgevers, boekverkopers en derden op het gebied van distributie, facturatie, vervoer en informatievoorziening.

CB staat als Besloten Vennootschap ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 11011108.

Toegepaste standaarden

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en voldoet aan wettelijke bepalingen inzake de jaarrekening zoals opgenomen in Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn, voor zover niet anders is vermeld, gebaseerd op historische kosten.

Voor de presentatie van de winst-en-verliesrekening wordt de categoriale opstelling als uitgangspunt genomen.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Voor de fiscale waardering van de investeringen is gebruik gemaakt van de in 2009 door de overheid geïntroduceerde mogelijkheden ter bestrijding van de kredietcrisis.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de onderneming. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal, tenzij anders vermeld.

Gebruik van schattingen

Het opstellen van de jaarrekening vereist dat het management schattingen doet en aannames hanteert die van invloed zijn op de gerapporteerde bedragen van activa en passiva en de gerapporteerde bedragen van opbrengsten en kosten gedurende de verslagperiode. Hoewel deze schattingen worden gedaan op basis van de meest zorgvuldige beoordeling door het management van actuele gebeurtenissen en acties, kunnen de daadwerkelijke resultaten afwijken van deze schattingen.

Grondslagen voor consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de onderneming en haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarop overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover de centrale leiding bestaat. Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de onderneming een meerderheidsbelang heeft, of waarin op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend.

Nieuw verworven deelnemingen worden in de consolidatie betrokken vanaf het tijdstip waarop beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Op die datum worden de activa, voorzieningen en schulden gewaardeerd tegen de reële waarden. De betaalde goodwill wordt geactiveerd en afgeschreven over de economische levensduur. Afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie betrokken tot het tijdstip van beëindiging van deze invloed.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de binnen de groep gemaakte winsten. De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd.

Voor een overzicht van de geconsolideerde groepsmaatschappijen wordt verwezen naar de toelichting op de enkelvoudige balans onder de post financiële vaste activa.

De financiële gegevens van Centraal Boekhuis B.V. zijn verwerkt in de geconsolideerde jaarrekening en op grond van artikel 2:402 BW wordt in de enkelvoudige jaarrekening slechts het resultaat uit deelnemingen na aftrek van de belastingen als afzonderlijke post vermeld.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

CB verantwoordt immateriële, materiële en financiële vaste activa in overeenstemming met in Nederland aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving. Voor deze grondslagen dienen activa met een lange levensduur te worden

beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen per balansdatum. Is er sprake van dergelijke aanwijzingen, dan wordt een analyse uitgevoerd om te beoordelen of de boekwaarde van goodwill en andere vaste activa volledig realiseerbaar is. Afwaardering vindt plaats wanneer de boekwaarde hoger is dan het realiseerbare bedrag.

Duurzame waardeverminderingen worden ten laste van het resultaat gebracht.

Grondslagen voor de omrekening van vreemde valuta

De bedragen die luiden in vreemde valuta worden omgerekend tegen de valutakoersen per balansdatum. Daaruit resulterende koersverschillen worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Transacties, die luiden in een buitenlandse valuta, worden verwerkt tegen de koers die geldt op transactiedatum.

Immateriële vaste activa

Ontwikkelingskosten van software

Kosten in verband met de ontwikkeling of instandhouding van computer softwareprogramma's worden verantwoord als kosten wanneer zij worden gemaakt. Kosten die direct worden gemaakt in verband met identificeerbare en unieke softwareproducten waarover CB de zeggenschap heeft en die waarschijnlijk gedurende een periode langer dan een jaar economische voordelen zullen opleveren die de kosten te boven gaan, worden verantwoord als immateriële vaste activa.

Directe kosten omvatten personeelskosten van het software ontwikkelingsteam exclusief overhead.

Uitgaven die de prestaties van computer softwareprogramma's verbeteren ten opzichte van hun oorspronkelijke specificaties worden aan de oorspronkelijke kostprijs van de software toegevoegd.

Computersoftware-ontwikkelingskosten en van derden gekochte computer softwareprogramma's worden verantwoord als activa en worden lineair afgeschreven over hun gebruiksduur variërend van 3 tot 5 jaar.

Voor de software en het nog niet afgeschreven deel van de geactiveerde ontwikkelingskosten wordt een wettelijke reserve gevormd.

Goodwill

Onder de immateriële vaste activa is opgenomen de in de verwerving van distributieactiviteiten en deelnemingen begrepen goodwill.

Deze goodwill van distributieactiviteiten wordt gedurende de contractduur lineair ten laste van het resultaat afgeschreven. De goodwill van deelnemingen wordt afgeschreven in vijf tot tien jaar.

Materiële vaste activa

Algemeen

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de aanschafprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. Er wordt afgeschreven op het moment van ingebruikneming.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs verminderd met de geschatte restwaarde volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur. Op terreinen en materiële vaste activa in uitvoering wordt niet afgeschreven.

Materiële vaste activa bij eerste verwerking wordt gewaardeerd tegen de kostprijs. De materiële vaste activa waarvan de vennootschap en haar groepsmaatschappijen, krachtens een financiële leaseovereenkomst de economische eigendom heeft, worden geactiveerd. De uit de financiële leaseovereenkomst voortvloeiende verplichting wordt als schuld verantwoord. De in de toekomstige leasetermijnen begrepen interest wordt gedurende de looptijd van de financiële leaseovereenkomst ten laste van het resultaat gebracht.

Componentenbenadering

Voor gebouwen is met ingang van 2006 de componentenbenadering ingevoerd voor groot onderhoud.

De aanschafprijs van gebouwen wordt op het moment van eerste verwerking in de balans opgesplitst in twee of meer componenten, ieder met een eigen afschrijvingstermijn gebaseerd op de verwachte economische gebruiksduur. Bij groot onderhoud op een van de samenstellende componenten van een gebouw wordt de oorspronkelijke separaat afgeschreven component vervangen.

De geschatte economische levensduur is voor:

- Gebouwen en onderhoud	10-35 jaar
- Hardware	3-5 jaar
- Inventaris	5-10 jaar

Financiële vaste activa

Deelnemingen

De hieronder opgenomen deelnemingen, waarin met betrekking tot het zakelijk en financiële beleid effectief invloed van betekenis wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen de vermogensmutatiemethode op basis van het aandeel van CB in de netto vermogenswaarde van de deelneming. De netto vermogenswaarde

wordt berekend op basis van de door CB gehanteerde waarderingsgrondslagen en is niet lager dan nihil.

Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor de schulden van de desbetreffende deelneming, wordt een voorziening gevormd, primair ten laste van de vorderingen op deze deelneming en voor het overige onder de voorzieningen ter grootte van het resterende aandeel in de door de deelneming geleden verliezen, dan wel voor de verwachte betalingen door de vennootschap ten behoeve van deze deelnemingen.

Overige vorderingen

De leningen worden bij eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Deze kan gelijk zijn aan de nominale waarde, onder aftrek van eventueel noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid.

Vorraden

Verbruiksgoederen

De voorraad verbruiksgoederen is gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde.

De waardering van de voorraden komt tot stand op basis van het fifo-systeem.

Handelsgoederen

De voorraad handelsgoederen is gewaardeerd tegen inkoopwaarde, onder aftrek van een voorziening voor incourantheid.

De voorraad handelsgoederen, boeken en kantoorartikelen, waarvan het economisch eigendom niet bij CB ligt, is niet in de balans opgenomen.

Debiteuren

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk kan zijn aan de nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Hieronder zijn ook begrepen vorderingen op afnemers in het kader van geleverde handelsgoederen waarvan het incassorisico is overgenomen door CB Facturatie B.V.

Effecten

De ter beurze genoteerde aandelen en obligaties behoren tot de handelsportefeuille en worden gewaardeerd op de beurswaarde per balansdatum.

De financiële instrumenten hebben betrekking op derivaten en worden gewaardeerd tegen de reële waarde. Gerealiseerde en ongerealiseerde resultaten worden verantwoord in de resultatenrekening.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Aandeel van derden in het groepsvermogen

Het aandeel van derden in het groepsvermogen betreft het minderheidsbelang van derden in het eigen vermogen van geconsolideerde maatschappijen. Het aandeel van derden in het resultaat van geconsolideerde maatschappijen wordt in de winst-verliesrekening in mindering gebracht op het groepsresultaat.

Latente belastingverplichtingen

De voorziening voor latente belastingverplichtingen houdt verband met fiscale waarderingen die afwijken van de in deze jaarrekening vermelde waarderingsgrondslagen en heeft met name betrekking op materiële vaste activa. Het gehanteerde belastingtarief bedraagt per 31 december 2016 25%.

Overige voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen, wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

De voorziening voorraden houdt verband met mogelijke verliezen in het kader van voorraadverschillen op de voorraad handelsgoederen waarvan het economisch eigendom niet bij CB ligt.

De onder claims opgenomen voorziening heeft betrekking op in de toekomst te verwachten uitgaven voortvloeiende uit hoofde van geschillen met werknemers en uit hoofde van belastingrisico's.

De voorziening deelnemingen betreft de voorziening voor de negatieve nettowermogenswaarde van deelnemingen, alsmede voor mogelijke risico's vanwege een verstrekte aansprakelijkheidsstelling.

De jubileumvoorziening heeft betrekking op uitgestelde beloningen voor medewerkers in het kader van jubileumbetalingen bij 12,5 jaar en 25 jaar en 40 jaar dienstverband.

De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde.

Langlopende schulden

De opgenomen en rentedragende leningen en schulden worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Pensioenverplichtingen

De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. De aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord en eventueel op balansdatum nog te betalen premie wordt als verplichting op de balans opgenomen.

Daarnaast heeft de onderneming op balansdatum aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst beoordeeld dat er geen additionele verplichtingen ten opzichte van de pensioenuitvoerder bestaan.

De pensioenregeling is een middelloonregeling zonder garantie van indexatie voor de deelnemers.

De pensioenregeling is ondergebracht bij een pensioenfonds. De actuele dekkingsgraad bij dit pensioenfonds is ultimo december 2016: 95,4%.

De kosten voor de werkgever zijn gemaximeerd. Een stijging van de kosten boven dat niveau wordt opgevangen door verlaging van de indexatie of verlaging van de opbouw en leidt niet tot verhoging van de werkgeverskosten.

Netto omzet

Dit betreft aan derden in rekening gebrachte bedragen voor direct geleverde diensten en goederen onder aftrek van kortingen en over opbrengsten geheven belastingen.

De opbrengst wordt verantwoord op het moment dat de diensten worden verricht of de goederen zijn geleverd.

Kosten van handelsgoederen

De kosten van de handelsgoederen omvatten de kostprijs van de verkochte en geleverde goederen en diensten.

Bedrijfslasten

Onder de arbeidskosten zijn mede inbegrepen de mutaties op de voorzieningen jubileum en deels claims.

Onder de overige bedrijfskosten zijn mede inbegrepen de mutaties op de voorzieningen voorraden, debiteuren en deelnemingen.

Belastingen

De belastinglast wordt berekend op basis van het resultaat vóór belastingen gecorrigeerd voor permanente verschillen. Deze zijn berekend aan de hand van belastingtarieven die zijn vastgesteld op verslagdatum.

Centraal Boekhuis B.V. vormt samen met CB Holding Vastgoed B.V. (en haar dochterondernemingen), Hulpmiddelbezorgd B.V. en eBoekhuis B.V. een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting, waarvan Centraal Boekhuis B.V. aan het hoofd staat en is uit dien hoofde aansprakelijk voor de schulden van de fiscale eenheid.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

Kasstroomen in vreemde valuta's worden omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers.

Koersverschillen inzake geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond.

De verkrijgingsprijs van verworven groepsmaatschappijen wordt opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geldmiddelen heeft plaatsgevonden. Hierbij worden geldmiddelen aanwezig in deze groepsmaatschappijen afgetrokken van de verkrijgingsprijs.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betalingen van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasecontract worden gepresenteerd als aflossingen van schulden voor het aflossingsbestanddeel en als betaalde interest voor het interestbestanddeel.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Vaste activa

1 Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa in het verslagjaar is als volgt:

	Software	Goodwill	Activa in uitvoering	Totaal
Stand per 31 december 2015				
Aanschaffingskosten	21.539	8.460	722	30.721
Cumulatieve afschrijvingen	-17.712	-3.360	-	-21.072
Boekwaarde	3.827	5.100	722	9.649
Mutaties in de boekwaarde				
Investeringskosten	3.659	-	652	4.311
Herrubricering	613	-	-613	-
Desinvesteringen	-991	-	-	-991
Afschrijvingen	-1.574	-710	-	-2.284
Overige waardeverminderingen en terugnemingen daarvan	-	-2.098	-	-2.098
Afschrijvingen over desinvesteringen	980	-	-	980
Totaal mutaties	2.687	-2.808	39	-82
Stand per 31 december 2016				
Aanschaffingskosten	24.820	8.460	761	34.041
Cumulatieve afschrijvingen	-18.306	-6.168	-	-24.474
Boekwaarde	6.514	2.292	761	9.567

De desinvesteringen hadden een resterende boekwaarde van € 11. Dit bedrag is in zijn geheel als verlies genomen (2015: € 0) en verwerkt onder de afschrijvingslasten immateriële vaste activa.

CB hanteert voor de goodwill een afschrijvingstermijn van 5 tot 10 jaar.

Deze afschrijvingstermijn is gebaseerd op een aantal factoren die bepalend zijn voor de economische levensduur van de betaalde goodwill.
Onder de Overige waardeverminderingen en terugnemingen daarvan is een last opgenomen van € 2.098 uit hoofde van een impairment op de goodwill.

2 Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa in het verslagjaar is als volgt:

	Terreinen	Gebouwen	Hardware	Inventaris	Vervoer- middelen	Activa in uitvoering	Totaal
Stand per 31 december 2015							
Aanschaffingskosten	7.777	36.340	10.723	65.582	920	297	121.639
Cumulatieve afschrijvingen	-	-26.172	-7.418	-56.073	-325	-	-89.988
Boekwaarde	7.777	10.168	3.305	9.509	595	297	31.651
Mutaties in de boekwaarde							
Investeringskosten	-	385	1.370	2.974	65	1.017	5.811
Herrubricering	-	-	-	297	-	-297	-
Desinvesteringen	-	-164	-2.275	-1.722	-137	-	-4.298
Afschrijvingen	-	-799	-1.202	-2.864	-95	-	-4.960
Afschrijvingen over desinvesteringen	-	164	2.216	787	113	-	3.280
Totaal mutaties	-	-414	109	-528	-54	720	-167
Stand per 31 december 2016							
Aanschaffingskosten	7.777	36.561	9.818	67.131	848	1.017	123.152
Cumulatieve afschrijvingen	-	-26.807	-6.404	-58.150	-307	-	-91.668
Boekwaarde	7.777	9.754	3.414	8.981	541	1.017	31.484

De desinvesteringen hadden een resterende boekwaarde van € 1.018.

De opbrengstwaarde hiervan bedroeg € 962.

Het resterende saldo van € 56 is als verlies genomen (2015: € 9) en verwerkt onder de afschrijvingslasten materiële vaste activa.

De actuele waarde van de terreinen en gebouwen op basis van de vervangingswaarde bedraagt ca. € 40.200 (gebaseerd op de waardebepaling in 2017 door een extern taxateur).

In de post Inventaris is apparatuur begrepen met een boekwaarde van € 831 die wordt gefinancierd door middel van financiële lease. De groep heeft niet de juridische eigendom van deze apparatuur.

3 Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa in het verslagjaar is als volgt:

	Deel- nemingen	Overige vorderingen	Totaal
Stand per 31 december 2015	-	-	-
Mutatie boekjaar	160	-	160
Verwerking waardering deelneming	-160	-	-160
Stand per 31 december 2016	-	-	-

Deelnemingen

In deze post is begrepen de 50% deelneming Joint Book Services B.V. gevestigd te Culemborg.

Het resultaat van de deelneming Joint Book Services B.V. over het verslagjaar was een winst van € 160 (2015: € 79). Dit is verwerkt ten gunste van de vordering op Joint Book Services B.V. De waarde van de deelneming op 31-12-2016 is nihil (2015: nihil).

Vlottende activa

De onder vlottende activa opgenomen vorderingen vervallen binnen 1 jaar.

4 Voorraden

De specificatie is als volgt:

	2016	2015
Voorraad handelsgoederen	54	458
Voorraad verbruiksgoederen	228	236
	<hr/> 282	<hr/> 694

Rekening is gehouden met risico's in de voorraden, waarvoor een voorziening is getroffen van € 529 (2015: € 189).

5 Vorderingen

De specificatie is als volgt:

	2016	2015
Debiteuren		
Debiteuren uit hoofde van artikelleveranties	69.354	62.945
Debiteuren uit hoofde van dienstverlening	22.428	21.508
	<hr/> 91.782	<hr/> 84.453

Rekening is gehouden met mogelijke verliezen in de debiteuren, waarvoor een voorziening is getroffen van € 351 (2015: € 1.107).

Een belangrijk deel van de debiteurenportefeuille is bij een externe kredietverzekeraar ondergebracht.

Onder de overige vorderingen is een bedrag van € 2.640 aan belastingen opgenomen, waarvan € 494 in verband met latente belastingvorderingen als gevolg van tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde volgens de jaarrekening en de fiscale boekwaarde en een looptijd van minder dan 1 jaar.

Onder de overige vorderingen is een bedrag van € 517 (2015: € 369) opgenomen in verband met een vordering op de deelneming Joint Book Services B.V.

Onder de overige vorderingen en overlopende activa is een bedrag opgenomen van € 10 (2015: € 0) uit hoofde van pensioenen.

6 Effecten

De specificatie van de effecten is als volgt:

	2016	2015
Beleggingen	-	-
Overige financiële instrumenten	-	1
	<hr/>	<hr/>
	-	1

7 Liquide middelen

Het gehele bedrag van de liquide middelen onder aftrek van verstrekte bankgaranties is ter vrije beschikking van de groep. Voor de verstrekte bankgaranties wordt verwezen naar het onderdeel 'Niet uit de balans blijvende verplichtingen'.

Groepsvermogen

8 Aandeel van de rechtspersoon in het groepsvermogen

Voor een toelichting op het aandeel van de rechtspersoon in het groepsvermogen wordt verwezen naar de toelichting op het eigen vermogen in de enkelvoudige jaarrekening.

Aandeel van derden in het groepsvermogen

Het verloop van het aandeel van derden in het groepsvermogen gedurende het boekjaar is als volgt:

Stand per 1 januari 2016	766
Aandeel derden in het resultaat	-383
Dividenduitkeringen	-3
Stand per 31 december 2016	380

9 Voorzieningen

De voorzieningen hebben een overwegend langlopend karakter.
Het verloop van de voorzieningen in het verslagjaar is als volgt:

	Latente belasting- verplichting	Overige voorzieningen			Totaal overige voorzieningen	Totaal voor- zieningen
		Voorraad	Claims	Jubileum		
Stand per 31 december 2015	1.755	134	524	435	1.093	2.848
Mutaties boekjaar						
Dotaties	90	60	280	-	340	430
Vrijval	-	-26	-156	-20	-202	-202
Onttrekkingen	-5	-20	-393	-	-413	-418
Stand per 31 december 2016	1.840	148	255	415	818	2.658

Overige voorzieningen

Onder deze post zijn de volgende voorzieningen opgenomen:

Voorraad

De voorziening is gevormd voor bijzondere mogelijke verliezen in het kader van voorraadverschillen en voor schades aan specifieke voorraden. Voor 2016 is de voorziening vastgesteld op een bedrag van € 148 (2015: € 134).

Claims

De onder dit hoofd opgenomen voorzieningen heeft betrekking op in de toekomst te verwachten uitgaven, voortvloeiende uit hoofde van geschillen met werknemers en relaties en uit hoofde van belastingrisico's.

De voorziening bedraagt € 255 (2015: € 524).

Jubileum

Deze voorziening heeft betrekking op lange termijnvergoedingen voor medewerkers zoals jubileumbetalingen.

De voorziening bedraagt € 415 (2015: € 435).

10 Langlopende schulden

De onder deze post opgenomen schulden hebben een resterende looptijd langer dan 1 jaar. De aflossingsverplichtingen voor het komend boekjaar zijn opgenomen onder de kortlopende schulden. Het gedeelte met een looptijd langer dan 5 jaar bedraagt € 800.

De post bestaat uit twee leningen welke in december 2016 zijn verstrekt door de Coöperatieve Rabobank U.A. statutair gevestigd te Amsterdam en handelend onder de naam Rabobank West Betuwe. Deze leningen zijn totaal groot € 18,4 miljoen.

Lening I betreft een lening van € 9,2 miljoen welke in 20 kwartaaltermijnen van € 460 wordt afgelost, te beginnen op 31 maart 2017. Het rentepercentage op deze lening bedraagt 3-maands Euribor met een opslag van 2,0% bij een leverage boven de 1,5 en bij een leverage lager dan 1,5 wordt de opslag 1,75%.

Lening II betreft een lening van € 9,2 miljoen welke aan het eind van de looptijd (december 2021) wordt afgelost. Het rentepercentage op deze lening bedraagt 3-maands Euribor met een opslag van 2,2% bij een leverage boven de 1,5 en bij een leverage lager dan 1,5 wordt de opslag 1,95%.

De lening is verleend op het registergoed staande en gelegen:

- Erasmusweg 10, Culemborg

Daarnaast bestaat deze post uit een onderhandse lening o/g.

Deze lening is per 31 december 2014 verstrekt ter overname van de bedrijfsinventaris van de locatie Alphen aan de Rijn.

Het betreft een lening van € 142, die per 1 januari 2015 in 28 kwartaaltermijnen van ieder € 5 wordt afgelost. De rente bedraagt 0% per jaar.

Een investering in een vervoermiddel is middels financial lease bij Alpha Credit gefinancierd. Het langlopende deel van € 16 is onder deze post opgenomen.

Een investering in Dell apparatuur is renteloos gefinancierd via Dell Financial Services. Het langlopende deel van € 28 is onder deze post opgenomen.

Een investering in een transportsysteem is gefinancierd via ABN AMRO Lease N.V. Het langlopende deel van € 201 is onder deze post opgenomen.

Een investering in een verpakkingsmachine is gefinancierd via ABN AMRO Lease N.V. Het langlopende deel van € 187 is onder deze post opgenomen.

Een investering in technische apparatuur is gefinancierd via Econocom Nederland B.V. Het langlopende deel van € 304 is onder deze post opgenomen.

Onder deze post is tevens een schuld van € 1.022 in rekening courant van CB Fashion B.V. aan Brezho B.V. opgenomen. Er wordt een rente van 3% berekend. Aflossingsverplichtingen en zekerheden zijn niet overeengekomen. De schuld kan als langlopend worden aangemerkt.

11 Kortlopende schulden

De onder deze post opgenomen schulden vervallen binnen 1 jaar.

Kredietinstellingen

De onder deze post opgenomen bedragen hebben betrekking op:

Kredietmaximum ABN AMRO Bank

Ter zake van het krediet in rekening-courant bij ABN AMRO Bank geldt ten behoeve van CB Fashion B.V. een maximum kredietlimiet van € 500. Het betreft een seizoensgebonden kredietlimiet.

Kredietmaximum ABN AMRO Commercial Finance N.V.

ABN AMRO Commercial Finance N.V. heeft een financiering verstrekt tot maximaal 85% van de voor financiering aanvaarde vorderingen. Het kredietplafond bedraagt € 4 miljoen.

Kredietmaximum Rabobank

Ter zake van het krediet in rekening-courant bij Rabobank geldt een maximum kredietlimiet van € 12,5 miljoen

Factoringovereenkomst De Lage Landen Factoring

Dit betreft de factoringovereenkomst tussen CB Facturatie B.V. en De Lage Landen Factoring. De factoringlimiet is vastgesteld op maximaal € 30 miljoen. Per kwartaal wordt deze factoringlimiet opnieuw vastgesteld aan de hand van liquiditeitsprognoses. De factoring wordt beschikbaar gesteld door bevoorschotting, waarbij een bevoorschottingspercentage wordt gehanteerd van 80%. Per ultimo boekjaar wordt er geen gebruik gemaakt van deze faciliteit. De verschuldigde rente is gelijk aan de 1 maands Euribor rente vermeerderd met een opslag van 0,75% en indien van toepassing een liquiditeitstoeslag van 0,50%. De factoringovereenkomst is ingegaan op 22 december 2016 en eindigt op 15 december 2020 met stilzwijgende verlenging van telkens één jaar. Onder deze post is tevens opgenomen de aflossingsverplichting van leningen ad € 2.472 (2015: € 5.497)

Crediteuren

De specificatie is als volgt:

	2016	2015
Crediteuren uit hoofde van artikelleveranties	78.665	67.947
Handelscrediteuren	7.901	7.305
	<hr/>	<hr/>
	86.566	75.252

Onder belastingen en premies sociale verzekeringen is een bedrag van € 179 (2015: € 116) opgenomen in verband met nog te betalen vennootschapsbelasting. Onder de overige schulden en overlopende passiva is een bedrag opgenomen van € nihil (2015: € 164) uit hoofde van pensioenen.

12 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Aan het einde van het verslagjaar bedragen de totale resterende verplichtingen uit hoofde van de huur van opslagruimte en overslagpunten € 19.952 tegen € 14.534 in 2015. Van deze verplichting heeft € 8.886, een looptijd langer dan 5 jaar (2015: € 3.249). De in het komende jaar vervallende huurtermijnen bedragen € 2.380 tegen € 3.442 in 2015.

Voor het wagenpark en bedrijfsmiddelen zijn operational leaseverplichtingen aangegaan. De totale resterende leaseverplichtingen bedragen € 5.753 tegen € 7.096 in 2015. Van deze verplichting heeft € 213 een looptijd langer dan 5 jaar tegen € 259 in 2015. De in het komende jaar vervallende leaseverplichtingen bedragen € 1.878 tegen € 2.181 in 2015.

Daarnaast zijn er verplichtingen aangegaan voor een bedrag van € 399 (2015: € 345) die betrekking hebben op aanschaf van activa en onderhoud gebouwen.

Garantie

ABN AMRO Bank heeft een obligofaciliteit verstrekt aan CB Fashion B.V. van € 1.200 t.b.v. een douanegarantie voor een bedrag van € 600, huurgaranties voor drie panden voor een totaalbedrag van € 590 en een garantie inzake de Belastingdienst in België van € 11.

Ter zekerheid van deze obligofaciliteit heeft Centraal Boekhuis B.V. een borgstelling afgegeven van € 600.

Bankgaranties

De vennootschap heeft per ultimo 2016 bankgaranties voor een bedrag van € 25 (2015: € 25) afgegeven. De maximale garantiefaciliteit bedraagt € 100

WAO-differentiatie

Als gevolg van het feit dat (ex-)medewerkers in het verleden (gedeeltelijk) in de WAO terecht zijn gekomen, zal de komende jaren een hogere WAO premie betaald dienen te worden. Voor deze extra kosten is geen voorziening opgenomen en deze zullen worden verantwoord in de komende jaren.

13 Financiële instrumenten

Algemeen

De vennootschap maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die haar blootstellen aan markt- en/of kredietrisico's. Het betreft slechts financiële instrumenten die in de balans zijn opgenomen. De vennootschap handelt niet in deze financiële derivaten en heeft procedures en gedragslijnen om de omvang van het kredietrisico bij elke tegenpartij of markt te beperken. Bij het niet-nakomen door een tegenpartij van aan de vennootschap verschuldigde betalingen blijven eventuele daaruit voortvloeiende verliezen beperkt tot de marktwaarde van de desbetreffende instrumenten.

Kredietrisico

Het debiteurenrisico is door een kredietverzekering deels verzekerd.

Renterisico

Het renterisico uit hoofde van de factoringsovereenkomst tussen CB Facturatie B.V. en De Lage Landen wordt afgedekt door middel van een rentecap.

Hiervoor zijn een tweetal caps afgesloten voor een bedrag van ieder € 5 miljoen, waarvan er één cap in 2016 de einddatum heeft bereikt.

Het renteniveau bedraagt 3% met een einddatum van 1 juli 2018.

Marktwaaarde

De marktwaarde van de in de balans verantwoorde financiële instrumenten, waaronder vorderingen, liquide middelen en kortlopende schulden, benadert de boekwaarde ervan.

Toelichting op de geconsolideerde winst-en-verliesrekening

14 Netto omzet

De vrijwel volledig in Nederland gerealiseerde netto-omzet is als volgt te specificeren:

	2016	2015
Distributie boeken	52.877	52.283
Vervoer	36.820	36.406
Logistieke dienstverlening	14.161	12.136
Groothandel / CB Print on Demand	9.194	9.873
Huuropbrengsten en overige	2.424	1.981
Totaal netto-omzet	115.476	112.679

Distributie boeken

Distributie boeken omvat Distributie in Opdracht (DIO) en Distributie uit Centraal Depot (DUD), inclusief financiële en informatie dienstverlening. De Distributie in Opdracht activiteiten bestaan uit het in voorraad houden en het distribueren van boeken in opdracht van uitgevers. Met deze uitgevers zijn separate contracten afgesloten.

De Distributie uit Centraal Depot activiteiten bestaan uit het ten behoeve van de boekverkopers en de uitgevers ter beschikking stellen van een breed aanbod van titels, waarvan de distributie plaatsvindt op basis van een uniform stelsel van tarieven en voorwaarden. De financiële dienstverlening betreffen de activiteiten die bestaan uit het factureren en incasseren in opdracht van uitgevers aan boekverkopers. Tevens koopt CB de artikelvorderingen van de uitgevers zodat het incassosoriso op de artikelvorderingen gebaseerd op een akte van cessie grotendeels voor rekening van CB komt. De informatie dienstverlening betreffen activiteiten

die bestaan uit het ten behoeve van de boekverkopers en uitgevers ontwikkelen, ter beschikking stellen en onderhouden van bestel- en assortimentsinformatie-systemen, alsmede het op verzoek van klanten en brancheorganisaties verstrekken van informatie over het titelbestand, de omzetten naar genres en soortgelijke managementinformatie.

Specificatie van de netto omzet:

	2016	2015
Fysieke distributie boeken	44.344	43.836
Financiële dienstverlening	5.298	5.250
Informatie dienstverlening	3.235	3.197
Totaal	52.877	52.283

Vervoer

De activiteiten bestaan voornamelijk uit het verzorgen van de groepage en het vervoer van binnen- en buitenlandse boeken, tijdschriften, fashion en healthcare tussen de leveranciers, CB en de afnemers.

Specificatie van de netto omzet:

	2016	2015
Aansluitkosten	1.507	1.700
Vervoer boeken binnen- en buitenland	10.514	10.383
Contractvervoer	24.799	24.323
Totaal	36.820	36.406

Logistieke dienstverlening

De activiteiten bestaan voornamelijk uit het verzorgen van logistieke distributie van fashion, healthcare en andersoortige artikelen tussen de leveranciers, CB en de afnemers.

Specificatie van de netto omzet:

	2016	2015
Logistieke dienstverlening	14.161	12.136

Groothandel/CB Print on Demand

De activiteiten bestaan uit de in-en verkoop van buitenlandstalige boeken alsmede het printen van boeken in het kader van CB Print on Demand.

Specificatie van de netto omzet:

	2016	2015
Groothandel	6.677	7.532
CB Print on Demand	2.517	2.341
Totaal	9.194	9.873

15 Kosten van handelsgoederen

De kostprijs van de omzet is als volgt te specificeren:

	2016	2015
Inkoopwaarde boeken		
Groothandel	5.848	6.488
CB Print on Demand	2.514	2.348
Totaal	8.362	8.836

Onder deze kosten zijn uitsluitend opgenomen de kosten van handelsgoederen.

Bedrijfslasten

16 Kosten uitbesteed werk

De specificatie is als volgt:

	2016	2015
Transport binnenland	9.326	8.542
Transport buitenland	2.141	2.400
Totaal	11.467	10.942

17 Arbeidskosten

De specificatie is als volgt:

	2016	2015
Salarissen	31.436	30.927
Sociale lasten	5.429	5.186
Pensioenlasten	3.151	3.094
Extern personeel	14.644	12.514
Overige	2.170	1.902
Totaal	56.830	53.623

De personeelskosten, uitgezonderd de kosten van extern personeel, hebben voor 2016 betrekking op gemiddeld 792 medewerkers (2015: 778 medewerkers), gemeten in FTE's. De externe personeelskosten hebben betrekking op 352 FTE's (2015: 285 FTE's).

De indeling van het totaal aantal medewerkers (FTE's) over de functionele gebieden is als volgt:

	2016	2015
Logistiek	833	762
Commercie	57	56
ICT	92	84
Overige	162	161
Totaal	1.144	1.063

Alle medewerkers zijn werkzaam in Nederland en België. Het aantal medewerkers werkzaam in België is gemeten in FTE's 72 (2015: 83).

18 Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn als volgt samengesteld:

	2016	2015
Afschrijvingen immateriële vaste activa	2.283	2.402
Afschrijvingen materiële vaste activa	4.960	5.467
	7.243	7.869
Resultaat verkoop (im)materiële vaste activa	56	-14
Totaal	7.299	7.855

19 Overige bedrijfskosten

De specificatie is als volgt:

	2016	2015
Wagenpark	4.690	4.971
Huisvesting	6.004	5.617
Onderhoud inventaris	1.611	1.528
Automatisering	2.591	2.331
Verpakkingsmateriaal	3.538	3.385
Diensten door derden	2.131	1.905
Verzekeringen	1.304	1.403
Kantoor	883	836
Dotatie/vrijval voorzieningen	-52	556
Overige	1.487	1.701
Totaal	24.187	24.233

Onder overige is een positief resultaat op koersverschillen opgenomen van € 45 (2015: € 13 negatief).

Gedurende het boekjaar is een last van € 2.174 (2015: € 2.164) met betrekking tot leasebetalingen verwerkt in de winst-en-verliesrekening.

Directie en commissarissen

Op grond van artikel 383 Titel 9 Boek 2 BW is de bezoldiging van de enige statutaire directeur niet opgenomen. De commissarissen ontvingen in 2016 een vergoeding van € 99 (2015: € 110) voor hun werkzaamheden.

20 Rente

De specificatie is als volgt:

	2016	2015
Rentelasten	-491	-590
Rentebaten	608	796
Totaal	117	206

In de rentelasten is opgenomen de afwaardering van de rentecaps € 1 (2015: € 6).

21 Belastingen

De onderneming vormt samen met CB Holding Vastgoed B.V. (en haar dochter-ondernemingen), Hulpmiddelbezorgd B.V. en eBoekhuis B.V. een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting, waarvan Centraal Boekhuis B.V. aan het hoofd staat en is uit dien hoofde aansprakelijk voor de schulden van de fiscale eenheid. De vennootschapsbelasting is in elk van de vennootschappen binnen de hiervoor genoemde fiscale eenheid opgenomen tegen het tarief van 25%.

CB Facturatie B.V., CB Vlaanderen N.V. en CB Fashion B.V. zijn zelfstandig belastingplichtig. Bij de berekening van de geconsolideerde vennootschapsbelasting is rekening gehouden met de fiscale faciliteiten die voor de verschillende groeps-ondernemingen gelden.

De geconsolideerd verschuldigde belasting is als volgt te berekenen:

	2016	2015
25% (2015: 25%) van het belastbaar bedrag	2.012	2.283
Correcties voorgaande jaren	-259	-2
Mutatie latente belastingen	-6	-107
Totaal	1.747	2.174

22 Honoraria van de accountant

De volgende honoraria van accountants zijn ten laste gebracht van de onderneming, en haar dochtermaatschappijen die zij consolideert, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a BW.

2016	Deloitte Belasting- adviseurs B.V.	Deloitte Accountants B.V.	Deloitte Risk Services B.V.	Deloitte Consulting B.V.	Totaal Deloitte netwerk
Onderzoek van de jaarrekening	-	129	-	-	129
ISAE 3402 onderzoek	-	-	72	-	72
Adviesdiensten op fiscaal terrein	6	-	-	-	6
Andere niet controle diensten	-	-	-	18	18
	<hr/> 6	<hr/> 129	<hr/> 72	<hr/> 18	<hr/> 225
2015					
Onderzoek van de jaarrekening	-	120	-	-	120
ISAE 3402 onderzoek	-	-	80	-	80
Adviesdiensten op fiscaal terrein	78	-	-	-	78
Andere niet controle diensten	-	-	15	122	137
	<hr/> 78	<hr/> 120	<hr/> 95	<hr/> 122	<hr/> 415

Overzicht van het totaalresultaat

Overzicht totaalresultaat van de onderneming

	2016	2015
Geconsolideerd resultaat na belastingen	3.923	5.842
Aandeel derden	-383	11
Geconsolideerd resultaat toekomend aan de rechtspersoon	<u>4.306</u>	<u>5.831</u>

Enkelvoudige balans

(voor resultaatverwerking)
(bedragen x € 1.000)

Activa	Toelichting	31-12-2016	31-12-2015
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	23	8.605	8.746
Materiële vaste activa	24	8.454	8.193
Financiële vaste activa	25	52.780	58.578
Totale vaste activa		69.839	75.517
Vlottende activa			
Voorraden		217	619
Vorderingen			
Debiteuren		17.426	16.948
Groepsmaatschappijen		4.315	5.431
Overige vorderingen en overlopende activa		2.936	2.451
Totaal vorderingen		24.677	24.830
Effecten		-	-
Liquide middelen		-	-
Totaal vlottende activa		24.894	25.449
Totaal		94.733	100.966

Passiva	Toelichting	31-12-2016	31-12-2015
Eigen vermogen	26		
Geplaats en gestort kapitaal		1.225	1.225
Wettelijke reserve		7.007	4.283
Algemene reserve		24.717	43.548
Onverdeeld resultaat		4.306	5.831
Totaal eigen vermogen		37.255	54.887
Voorzieningen			
Latente belastingverplichtingen		1.724	1.676
Overige voorzieningen		818	1.093
Totaal voorzieningen	27	2.542	2.769
Langlopende schulden	28		
Langlopende schulden		16.560	3.000
Langlopende leningen groepsmaatschappijen		-	10.400
		16.560	13.400
Kortlopende schulden	29		
Kredietinstellingen		4.197	6.627
Crediteuren		4.822	4.148
Groepsmaatschappijen		17.937	7.766
Belastingen en sociale verzekeringen		4.851	4.647
Overige schulden en overlopende passiva		6.569	6.722
Totaal kortlopende schulden		38.376	29.910
Totaal		94.733	100.966

Enkelvoudige winst-en-verliesrekening

(bedragen x € 1.000)

	2016	2015
Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	4.141	4.173
Overige baten en lasten na belastingen	165	1.658
Resultaat toekomend aan de rechtspersoon	4.306	5.831

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De hierna in dit hoofdstuk vermelde bedragen zijn opgenomen in duizenden euro's.

Algemeen

Voor zover posten uit de balans en winst-en-verliesrekening niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening. De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening. Voor de fiscale waardering van de investeringen is gebruik gemaakt van de in 2009 door de overheid geïntroduceerde mogelijkheden ter bestrijding van de kredietcrisis.

Resultaat deelnemingen

Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de onderneming in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaats gevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Toelichting op de enkelvoudige balans

23 Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa in het verslagjaar is als volgt:

	Software	Goodwill	Activa in uitvoering	Totaal
Stand per 31 december 2015				
Aanschaffingskosten	20.448	7.895	722	29.065
Cumulatieve afschrijvingen	-17.040	-3.279	-	-20.319
Boekwaarde	3.408	4.616	722	8.746
Mutaties in de boekwaarde				
Investeringskosten	3.262	-	649	3.911
Herrubricering	614	-	-614	-
Desinvesteringen	-991	-	-	-991
Afschrijvingen	-1.314	-629	-	-1.943
Overige waardeverminderingen en terugnemingen daarvan	-	-2.098	-	-2.098
Afschrijvingen over desinvesteringen	980	-	-	980
Totaal mutaties	2.551	-2.727	35	-141
Stand per 31 december 2016				
Aanschaffingskosten	23.333	7.895	757	31.985
Cumulatieve afschrijvingen	-17.374	-6.006	-	-23.380
Boekwaarde	5.959	1.889	757	8.605

Onder de overige waardeverminderingen en terugnemingen daarvan is een last opgenomen van € 2.098 uit hoofde van een impairment op de goodwill.

24 Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa in het verslagjaar is als volgt:

	Gebouwen	Hardware	Inventaris	Vervoer- middelen	Activa in uitvoering	Totaal
Stand per 31 december 2015						
Aanschaffingskosten	206	10.725	43.175	578	26	54.710
Cumulatieve afschrijvingen	-205	-7.420	-38.759	-133	-	-46.517
Boekwaarde	1	3.305	4.416	445	26	8.193
Mutaties in de boekwaarde						
Investeringskosten	-	1.370	784	48	937	3.139
Herrubricering	-	-	27	-	-27	-
Desinvesteringen	-2	-2.275	-684	-	-	-2.961
Afschrijvingen	-	-1.203	-1.546	-46	-	-2.795
Afschrijvingen over desinvesteringen	2	2.216	660	-	-	2.878
Totaal mutaties	-	108	-759	2	910	261
Stand per 31 december 2016						
Aanschaffingskosten	204	9.820	43.302	626	936	54.888
Cumulatieve afschrijvingen	-203	-6.407	-39.645	-179	-	-46.434
Boekwaarde	1	3.413	3.657	447	936	8.454

De desinvesteringen hadden een resterende boekwaarde van € 83. Dit bedrag is in zijn geheel als verlies genomen (2015: € 0) en verwerkt onder de afschrijvingslasten materiële vaste activa.

25 Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa in het verslagjaar is als volgt:

	Deelnemingen in groeps- maat- schappijen	Deelneming in overige maat- schappijen	Vorderingen op groeps- maat- schappijen	Overige vorderigen	Totaal
Stand per 31 december 2015	58.578	-	-	-	58.578
Mutaties boekjaar					
Resultaat 2016	3.980	161	-	-	4.141
Verwerking waardering deelneming	-	-161	-	-	-161
Dividend	-10.000	-	-	-	-10.000
Mutatie boekjaar	-	-	222	-	222
Stand per 31 december 2016	52.558	-	222	-	52.780

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

De specificatie van de in de consolidatie betrokken groepsmaatschappijen luidt als volgt:

Naam	Statutaire zetel	Geplaatst aandelen- kapitaal
CB Holding Vastgoed B.V.	Culemborg	100%
CB Vlaanderen N.V.	Antwerpen, België	99%
eBoekhuis B.V.	Culemborg	100%
CB Facturatie B.V.	Culemborg	33,33%
CB Fashion B.V.	Helmond	50%
Hulpmiddelbezorgd B.V.	Culemborg	100%
via CB Holding Vastgoed B.V.:		
CB Hoofdlocatie Culemborg B.V.	Culemborg	100%
CB Overflow 1 B.V.	Culemborg	100%
CB Overflow 2 B.V.	Culemborg	100%
CB Overflow 3 B.V.	Culemborg	100%
CB Overslagpunt Meppel B.V.	Culemborg	100%
CB Overslagpunt 's-Gravenhage B.V.	Culemborg	100%
Centraal Boekhuis B.V. bezit één prioriteitsaandeel in CB Facturatie B.V. op basis waarvan CB Facturatie B.V. behoort tot de voor consolidatie betrokken groepsmaatschappijen.		

Centraal Boekhuis B.V. heeft op basis van contractuele afspraken met CB Fashion B.V. een groepsrelatie. Uit dien hoofde moeten de cijfers van CB Fashion B.V. per 1 januari 2014 integraal opgenomen worden. Aangezien het belang in CB Fashion B.V. minder dan 100% bedraagt, wordt een aandeel derden van 50% in de balans gepresenteerd en wordt 50% van het resultaat van CB Fashion B.V. in de resultatenrekening als aandeel derden in aftrek op het groepsresultaat gebracht.

De specificatie van de niet in de consolidatie opgenomen maatschappijen luidt als volgt:

	Statutaire zetel	Geplaatst aandelenkapitaal
Joint Book Services B.V.	Culemborg	50%

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor de schulden van de desbetreffende deelneming, wordt een voorziening gevormd, primair ten laste van de vorderingen op deze deelneming en voor het overige onder de voorzieningen ter grootte van het resterende aandeel in de door de deelneming geleden verliezen, dan wel voor de verwachte betalingen door de vennootschap ten behoeve van deze deelnemingen.

Deelnemingen in overige maatschappijen

De groepsmaatschappijen (m.u.v. Joint Book Services B.V.) zijn opgenomen in de geconsolideerde balans, winst en verliesrekening en kasstroomoverzicht.

Overige vorderingen

Onder de overige vorderingen en overlopende activa is een bedrag opgenomen van € 16 (2015: € 0) uit hoofde van pensioenen.

26 Eigen vermogen

Het verloop van het eigen vermogen kan als volgt worden weergegeven:

	Geplaatst en gestort kapitaal	Wettelijke reserve	Algemene reserve	Onverdeeld resultaat	Totaal
Stand per 1 januari 2015	1.225	4.194	53.637	5.737	64.793
Dividend resultaat 2014	-	-	2.500	-5.737	-3.237
Interimdividend	-	-	-2.500	-	-2.500
Mutatie wettelijke reserve	-	89	-89	-	-
Dividend ten laste van algemene reserve	-	-	-10.000	-	-10.000
Resultaat na belastingen 2015	-	-	-	5.831	5.831
Stand per 31 december 2015	1.225	4.283	43.548	5.831	54.887
Dividend resultaat 2015	-	-	-	-5.831	-5.831
Interimdividend	-	-	-	-	-
Mutatie wettelijke reserve	-	2.724	-2.724	-	-
Dividend ten laste van algemene reserve	-	-	-16.107	-	-16.107
Resultaat na belastingen 2016	-	-	-	4.306	4.306
Stand per 31 december 2016	1.225	7.007	24.717	4.306	37.255

Per 31 december 2008 bestaat het maatschappelijk kapitaal uit 13.000 aandelen met ieder een nominale waarde van € 0,454. Hiervan zijn 2.700 aandelen geplaatst en volgestort. Gedurende 2016 heeft geen mutatie in het aandelenkapitaal plaatsgevonden.

Centraal Boekhuis B.V. heeft op basis van contractuele afspraken met CB Fashion B.V. een groepsrelatie. Uit dien hoofde moeten de cijfers van CB Fashion B.V. per 1 januari 2014 integraal opgenomen worden. Aangezien het belang in CB Fashion B.V. minder dan 100% bedraagt, wordt een aandeel derden van 50% in de balans gepresenteerd.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2015

De Algemene Vergadering van aandeelhouders heeft op 21 april 2016 besloten de gehele netto winst over het boekjaar 2015 ter grootte van € 5.831 uit te keren aan de Aandeelhouders.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2016

De winst over het boekjaar 2016 ad € 4.306 staat ter beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

27 Voorzieningen

De voorzieningen hebben een overwegend langlopend karakter.
Het verloop van de voorzieningen in het verslagjaar is als volgt:

	Latente belasting- verplichting	Overige voorzieningen	Totaal voorzieningen
Stand per 31 december 2015	1.676	1.093	2.769
Mutaties boekjaar			
Dotaties	48	340	388
Vrijval	-	-202	-202
Onttrekkingen	-	-413	-413
Stand per 31 december 2016	1.724	818	2.542

28 Langlopende schulden

De onder deze post opgenomen schulden hebben een resterende looptijd langer dan 1 jaar.

De post bestaat uit twee leningen welke in december 2016 zijn verstrekt door de Coöperatieve Rabobank U.A. statutair gevestigd te Amsterdam en handelend onder de naam Rabobank West Betuwe. Deze leningen zijn totaal groot € 18,4 miljoen.

Lening I betreft een lening van € 9,2 miljoen welke in 20 kwartaaltermijnen van € 460.000 wordt afgelost, te beginnen op 31 maart 2017. Het rentepercentage op deze lening bedraagt 3-maands Euribor met een opslag van 2,0% bij een leverage boven de 1,5 en bij een leverage lager dan 1,5 wordt de opslag 1,75%.

Lening II betreft een lening van € 9,2 miljoen welke aan het eind van de looptijd (december 2021) wordt afgelost. Het rentepercentage op deze lening bedraagt 3-maands Euribor met een opslag van 2,2% bij een leverage boven de 1,5 en bij een leverage lager dan 1,5 wordt de opslag 1,95%. De lening is verleend op het registergoed staande en gelegen:

- Erasmusweg 10, Culemborg

29 Kortlopende schulden

De onder deze post opgenomen schulden vervallen binnen 1 jaar.

Onder de overige schulden en overlopende passiva is een bedrag opgenomen van € 0 (2015: € 164) uit hoofde van pensioenen.

30 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Aan het einde van het verslagjaar bedragen de totale resterende verplichtingen uit hoofde van de huur van opslagruimte en overslagpunten € 4.269 tegen € 8.529 in 2015. De in het komende jaar vervallende huurtermijnen bedragen € 4.269 tegen € 4.265 in 2015.

Voor het wagenpark zijn operational leaseverplichtingen aangegaan. De totale resterende leaseverplichtingen bedragen € 3.956 tegen € 5.504 in 2015. Van deze verplichting heeft € 205 een looptijd langer dan 5 jaar tegen € 259 in 2015. De in het komende jaar vervallen leaseverplichtingen bedragen € 1.366 tegen € 1.731 in 2015.

Daarnaast zijn er verplichtingen aangegaan voor een bedrag van € 388 (2015: € 309) die betrekking hebben op aanschaf van activa en onderhoud gebouwen.

Garantie

ABN AMRO Bank heeft een obligofaciliteit verstrekt aan CB Fashion B.V. van € 1.200. Ter zekerheid van deze obligofaciliteit heeft Centraal Boekhuis B.V. een borgstelling afgegeven van € 600.

Bankgaranties

De vennootschap heeft per ultimo 2016 bankgaranties voor een bedrag van € 25 (2015: € 25) afgegeven. De maximale garantiefaciliteit bedraagt € 100.

WAO-differentiatie

Als gevolg van het feit dat (ex-)medewerkers in het verleden (gedeeltelijk) in de WAO terecht zijn gekomen, zal de komende jaren een hogere WAO premie betaald dienen te worden. Voor deze extra kosten is geen voorziening opgenomen en deze zullen worden verantwoord in de komende jaren.

31 Belastingen

De vennootschap is volgens de standaardvoorwaarden aansprakelijk voor de te betalen vennootschapsbelasting van alle bij de fiscale eenheid betrokken vennootschappen.

32 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum met een materieel belang.

Culemborg, 29 maart 2017

De Raad van Commissarissen

De Directie

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de Algemene Vergadering van Centraal Boekhuis B.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Centraal Boekhuis B.V. te Culemborg gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Centraal Boekhuis B.V. op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2016.
2. De geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2016.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van Centraal Boekhuis B.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Voorwoord
- CB Ahead with Smart Logistics
- Organisatie
- Geconsolideerde kerncijfers
- Raad van Commissarissen boekjaar
- Bericht Raad van Commissarissen
- Directie CB
- Het bestuursverslag
- De overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond

van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controle-opdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risico-profiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met het bestuur en de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Utrecht, 18 april 2017
Deloitte Accountants B.V.

drs. S.G. Verrips RA

Statutaire winstbestemmingsregeling

De hierna vermelde bedragen zijn opgenomen in duizenden euro's.

De statutaire regeling over de winstbestemming (artikel 36) luidt als volgt:

- 1 De winst staat ter beschikking van de Algemene Vergadering.
- 2 De Algemene Vergadering kan de te haren beschikking staande winst geheel of gedeeltelijk aan de reserves toevoegen.
- 3 Uitkeringen aan Aandeelhouders kunnen slechts plaatsvinden tot ten hoogste het uitkeerbare deel van het eigen vermogen.
- 4 Uitkering van de winst gebeurt na de vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.
- 5 De Algemene Vergadering kan, met inachtneming van het dienaangaande in lid 3 bepaalde, besluiten tot uitkering van interim-dividend en tot uitkeringen ten laste van een reserve.

Vijf jaren Centraal Boekhuis B.V. (geconsolideerd)

(bedragen x € 1.000)

Balansgegevens	2016	2015	2014	2013	2012
Vaste activa	41.051	41.300	45.662	38.695	47.199
Vlottende activa	120.946	115.933	117.555	110.168	116.289
Totaal activa	161.997	157.233	163.217	148.863	163.488
Groepsvermogen	37.635	55.653	65.551	64.115	68.708
Voorzieningen	2.658	2.848	4.011	3.337	3.555
Langlopende schulden	18.364	4.093	4.922	3.325	4.025
Kortlopende schulden	103.340	94.639	88.733	78.086	87.200
Totaal passiva	161.997	157.233	163.217	148.863	163.488
Gemiddelde solvabiliteit	29,2	37,8	41,5	42,5	41,8
Cashflow	11.605	13.686	13.417	10.061	15.166
Bruto investeringen	10.122	3.514	13.560	3.142	6.062
Toename geldmiddelen	-1.919	12.995	-8.812	-1.506	-2.384
Dividenduitkering	21.938	15.737	5.023	7.116	4.869

	2016	2015	2014	2013	2012
Netto omzet					
Distributie boeken	52.877	52.283	51.225	50.920	51.677
Vervoer	36.820	36.406	36.379	23.926	23.407
Distributie kantoorvakartikelen	14.161	12.136	8.176	1.713	1.625
Groothandel/CB Print on Demand	9.194	9.873	8.446	9.908	10.115
Huuropbrengsten en overige	2.424	1.981	1.082	245	246
	115.476	112.679	105.308	86.712	87.070
Kosten van handelsgoederen					
Groothandel/CB Print on Demand	8.362	8.836	7.190	8.166	8.471
Bedrijfslasten					
Kosten uitbesteed werk	11.467	10.942	10.897	3.026	3.195
Arbeidskosten	56.830	53.623	48.767	40.442	38.719
Afschrijvingen	7.299	7.855	7.680	7.538	8.043
Bijzondere waardevermindering	2.098				
Overige bedrijfskosten	24.187	24.233	24.034	24.955	20.360
	101.881	96.653	91.378	75.961	70.317
Bedrijfsresultaat	5.233	7.190	6.740	2.585	8.282
Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren en effecten	18	51	38	-	-
Waardeveranderingen van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	142	490	547	-	-
Rente	117	206	254	730	1.380
Resultaat vóór belastingen	5.510	7.937	7.579	3.315	9.662
Belastingen	-1.747	-2.174	-2.277	-752	-2.435
Resultaat deelneming	160	79	25	-40	-104
Aandeel derden	383	-11	410	-	-7
Geconsolideerd resultaat toekomend aan de rechtspersoon	4.306	5.831	5.737	2.523	7.116

	2016	2015	2014	2013	2012
Kengetallen					
Bedrijfsresultaat					
... in % van vorig jaar	73	107	261	31	-156
... in % van opbrengsten	4,5	6,4	6,4	3,0	9,5
Geconsolideerd resultaat toekomend aan de rechtspersoon					
... in % van vorig jaar	74	102	227	35	146
... in % van gemiddeld groeps- vermogen	9,2	9,6	8,8	3,8	10,5
Gemiddeld aantal personeelsleden*	1.144	1.063	990	758	755
Netto omzet per FTE	100,9	106,0	106,4	114,4	115,3
Arbeidskosten als % van de netto omzet	49,2	47,6	46,3	46,6	44,5
* Aantal gemeten in Full Time Equivalents					

Colofon

Jaarverslag 2015 Centraal Boekhuis B.V.
www.cb.nl

Ontwerp en opmaak
Smidswater

Drukwerk
CB Print on demand

© copyright 2016, Centraal Boekhuis B.V., Culemborg

CB Nederland

Erasmusweg 10
4104 AK Culemborg
+31 (0)345 47 59 11
info@cb.nl

CB België

Baaijensstraat 2-D
9240 Zele België
Uitbreidingstraat 84
2600 Berchem België
+32 (0)524 569 11
service@cb.be

www.cb.nl
www.cb.be